

ADVANTAGE

THE OFFICIAL MAGAZINE OF THE AMERICAN CHAMBER OF COMMERCE IN ALBANIA

Doganat dhe tatimet përballë biznesit të AmCham

Krijohet Komiteti i CSR-së në AmCham

Ambasadori Lu viziton zyrat e AmCham

Customs and tax officials face AmCham businesses

MIELL TIRANA SH.A.

Fabrika me moderne per prodhimin e miellit ne Shqiperi. Ajo punon me teknologjine me te perparuar ne bote "BUHLER", me kapacitet perpunues 240 ton/dite MIELL TIRANA SH.A. mbulon 30% te nevojave te tregut te brendshem per miell.

This company is the most modern factory of flour production in Albania. It operates through the most advanced technology in the world "BUHLER" with a manufacturing capacity of 240 ton/ per day. "Miell Tirana" Sh.A Company covers 30% of the demands of the domestic market for flour.

"MIELL TIRANA" SH.A. RR. AGIM QARRI, NR.1, TIRANE - ALBANIA

Tel/Fax: +355 4 2225619, 2271777, E-mail: info@mielltirana.com, www.mielltirana.com

Floriol. Shija e jetës!

floriol

**Ferra
Latte**

.....i shëndetshëm si fëmija juaj

CONTENT / PERMBAJTJA

AmCham News / Lajme

AmCham holds meeting with Tax Director Shehaj	8-15
Dhoma Amerikane takohet me Drejtorin e Tatimeve Shehaj	16-20
Customs Director Spiropali discusses procedures and legal changes with AmCham businesses	21
Drejtorja e Doganave Spiropali flet me biznesin e AmCham për procedurat dhe ndryshimet ligjore	22-23
AmCham helps address Shkodra business community concerns	24-27
Dhoma Amerikane ndihmon në trajtimin e çështjeve të biznesit shkodran	28-29
AmCham Board meets with U.S. Department of State's top official for Southeast Europe	30
Bordi i Dhomës Amerikane takohet me Drejtorin e Departamentit të Shtetit për Europën Juglindore	32-33
AmCham organizes third IPR conference	34-45
AmCham organizon raundin e tretë të Konferencës së IPR-it	36-37
WoBAC discussed women's achievements in entrepreneurship with Deloitte	38-41
WoBAC flet me Deloitte & Touche mbi arritjet e grave në sipërmarrje	42-43
WoBAC visits Cubi Art Gallery studio	52-55
WoBAC viziton studion e Art Galerit Cubi	56-57
Ambassador Donald Lu visits AmCham offices	58
Ambasadori Donald Lu viziton Dhomën Amerikane të Tregtisë	44-47
Ambassador Donald Lu chooses Elbasan for first visit	
Ambasadori Donald Lu takimin e parë në Elbasan	
Members' expectations on the government's VAT law implementation	
Çfarë presim nga qeveria për zbatimin e ligjit të TVSH-së	
Social Responsibility brings AmCham members together	
Përgjegjësia Sociale bashkon anëtarët e Dhomës Amerikane të Tregtisë	
AmCham members commit to help residents in flooded areas	
Anëtarët e Dhomës Amerikane angazhohen për të ndihmuar banorët në zonat e përmbytura	
AmCham members Celebrate Holiday Season	
Anëtarët e AmCham bashkohen për Festat e Fundvitit	
Floreta Luli-Faber / When an organization and its leader grow together	
Floreta Luli Faber / Kur organizata dhe lideri rriten së bashku	
Dhoma Amerikane merr Çertifikatën e Meritës në Ditën Ndërkombëtare të Doganave	
AmCham receives Certificate of Merit on International Customs Day	
FREE ZONES	48-51
ZONAT E LIRA	

Member News / Lajme Anëtarësh

Economy / Ekonomi

FREE ZONES

ZONAT E LIRA

AMCHAM BOARD

President

Mark C. CRAWFORD
*Aksioner International
Securities Brokerage*

Vice-President

Genti DACI
ABCom

Secretary

Genci LIKOSKENDAJ
*CCS Computer & Copier
Systems*

Treasurer

Alketa URUÇI
Boga & Associates

Board Members

Adrian SHEHU
T.C.N

Aleksandër SARAPULI
*Albanian-American
Enterprise Fund*

Avni PONARI
*SIGAL Uniqa Group
Austria*

Elton ÇOLLAKU
*Financial Union
Tirana-Western Union*

Julia JANECKO
*Abraham Lincoln
Foundation*

Loreta PEÇI
*PricewaterhouseCoopers
Audit*

Peter CLAVELLE
Tetra Tech ARD

Floreta LULI-FABER
*Executive Director
AmCham Albania*

Me energji të pastër

50 pika karburanti
në Shqipëri

15 pika karburanti
në Kosovë

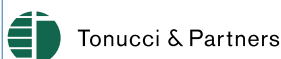

Ekport në Maqedoni
dhe Mal të Zi

"Europetrol Durrës Albania" sh.a

SUSTAINING MEMBERS

ANETARE PRESIDENCIALE

 KALO ASSOCIATES ATTORNEYS AT LAW	 TIRANA BANK	 ALBANIAN-AMERICAN ENTERPRISE FUND	 KORÇA 1928	 BOGA & ASSOCIATES LEGAL - TAX - ACCOUNTING
 ZI.CO*SH.A. Food Import - Export, Tirana, Albania	 vodafone	 SIGAL UNIQA GROUP AUSTRIA	 ADI sh.a.	 ALD KRIS
 Banka Ndërkombetare Tregtare International Commercial Bank	 FUFARMA S.R.L. 1946 Tirana - Albania	 AK-INVEST Institution Financial	 HOTEL COLOSSEO SHKODËR	 Tirana International Airport Nënë Tereza
 ALUMIL Building excellence every day	 AVON the company of women	 EGNATIA GROUP	 STEFANI & CO	 UBA United Bank of Albania Banka e Bashkuar e Shqipërisë
 Seament Albania	 Korsel	 Microsoft	 ALUFLO	 ICTS Albania
 JTi Japan Tobacco International	 ProCredit Bank Albania	 Friends Distribucion	 Albania Duty Free	 Grant Thornton An instinct for growth™
 BOZO ASSOCIATES attorneys at law	 B & B Food Service	 ALPHA BANK	 gsk GlaxoSmithKline	 Dimapak sh.p.k.
 hp	 Teuta	 TIRANA BUSINESS PARK	 KASTRATI GROUP	 Devoll Hydropower
 COF CASA	 RENOVA PUTZ	 Bereget CATERING	 TURGUT ÖZAL EDUCATION COMPANY	 Tendence 3A

AmCham holds meeting with Tax Director Shehaj

TAX OFFICIALS, *businesses face challenges related to legislative changes*

The American Chamber of Commerce in Albania organized a Business Forum with the Director General of Taxation, Brisida Shehaj, focusing on fiscal enforcement as well as the new fiscal package and its adoption. The meeting was characterized by an open discussion of procedural issues arising in particular from the application of new guidelines.

Director Shehaj said drafting policies, tax laws and guidelines are the jurisdiction of the Ministry of Finance, while the institution she leads focuses solely on their implementation. AmCham members brought several problems relating to implementation of policies, such as to the treatment of bad debts, the issue of payment of dividend on the due date, problems moving data from one system to another and several other issues. In their presentation,

representatives of the Directorate General of Taxation explained to AmCham members the changes the Fiscal Package brings in 2015 and the new elements and benefits it introduces into the tax system.

These include electronic filing for tax liabilities for all types of taxes and fees collected by the tax administration as well as using modern accounting methods for contemporary financial situations, constituting mutual benefits for business and the tax administration. Thus the new system is expected to significantly improve tax administration communications with the taxpayers, using only electronic communications in the future. AmCham members, through their representatives at the Tax and Legal Committee, raised issues that concern the general business community as well as some individual problems.

Tax and Legal Committee discusses AmCham member issues

A new ordinance on "The Value Added Tax in the Republic of Albania" was approved and entered into force on Jan. 30, 2015 with legal effects starting Jan. 1, 2015, when the new VAT law entered into force. Considering that the new reporting system with tax authorities became

Dhoma Amerikane takohet me Drejtoreshen e Tatimeve Shehaj

TATIMORËT DHE BIZNESI

përballë sfidave të ndryshimeve ligjore

Dhoma Amerikane e Tregtisë organizoi takimin Forum Biznesi me Drejtoreshen e Përgjithshme të Tatimeve, znj. Brisida Shehaj, të fokusuar në çështjet që lidhen me zbatimin e ligjit nga administrata tatimore, paketa e re fiskale dhe adoptimi i saj në sistemin tatimor. Takimi u karakterizua nga diskutime të hapura për çështje proceduriale, që vijnë sidomos nga zbatimi i udhëzimeve.

Në prezantimin e tyre, përfaqësuesit e Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve i njohën anëtarët e Dhomës me ndryshimet që kishte pësuar Paketa Fiskale 2015, ristë që sjell ajo si dhe ndryshimet dhe benefitet e sistemit të ri tatimor.

Deklarimi elektronik i detyrimeve tatimore për të gjitha llojet e tatimeve dhe taksave që mbledhen nga Administrata Tatimore si dhe kontabilizimi i detyrimeve dhe pagesave si një sistem modern dhe bashkëkohor për situatat financiare, përbënin përfitime të dyanshme për biznesin dhe administratën tatimore që vijnë nga ndryshimet në sistemin tatimor. Kështu, me sistemin e ri pritët që të përmirësohen ndjeshëm komunikimet e administratës tatimore me tatimpaguesin, duke e përmirësuar atë nëpërmjet dhe vetëm me komunikim elektronik. Anëtarët e Dhomës Amerikane nëpërmjet përfaqësuesve të tyre në Komitetin e Taksave dhe Ligjeve, kanë ngritur problematika që shqetësojnë në përgjithësi komunitetin e biznesit, por dhe problematika individuale. Drejtorja e Përgjithshme e Tatimeve ka qenë e mendimit që pjesën e politikës mbi hartimin e ligjeve dhe udhëzimeve e mban Ministria e Financës ndërkohë që, Drejtoria e Tatimeve përqendrohet tek zbatimi i ligjit. Pikërisht tek zbatimi i ligjit, anëtarët e Dhomës Amerikane kanë sjellë disa probleme që kanë të bëjnë me trajtimin e borxheve të këqija, çështjen e pagimit të dividendit në ditën e pagesës, probleme të kalimit të të dhënave nga një sistem në tjetrin, etj.

Komiteti i Taksave dhe Ligjeve flet për problematikat e anëtarëve të AmCham

Ne 30 Janar 2015 është miratuar dhe ka hyre në fuqi Udhëzimi i Ri "Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar në Republikën e Shqipërisë" i cili i ka shtrirë efektet e veta juridike duke filluar nga data 1 Janar 2015, date në të cilën hyri në fuqi edhe ligji i ri për TVSH. Për këtë qëllim si edhe duke marrë në konsideratë se nga data 1 Janar filloi të funksionojë edhe sistemi i ri i raportimit pranë organeve tatimore si edhe duke marrë në konsideratë shqetësime të tjera të anëtarëve të Dhomës Amerikane në lidhje me paketën fiskale në përgjithësi, u zhvillua në datën 5 Shkurt një forum me pjesëmarrjen e anëtarëve të Dhomës Amerikane dhe Drejtoreshes së Përgjithshme të Tatimeve si dhe përfaqësues të tjerë të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve.

Në këtë takim u ngritën disa shqetësime të cilat vinin si rrjedhojë e miratimit të Ligjit të Ri të TVSH dhe Udhëzimit përkatës. Është shqetësuese fakti që aktet nenligjore që duhet të dalin në bazë dhe për zbatim të ligjeve, përgatiten me vonesë dhe lihet fare pak kohë për konsultime me grupet e interesit dhe për më tepër miratohen me vonesë dhe në të njëjtën kohë u jepet fuqi prapavepruese. Edhe në rastin konkret ky Udhëzim duke u miratuar me vonesë nuk lejon kohën e nevojshme që të dyja pelet të njihen me ate dhe ta zbatojnë atë në praktikë. Si nga ana e biznesit që duhet të zbatojë por edhe nga ana e organeve tatimore Inspektorët e se ciles duhet ta zbatojnë atë në praktikë. Duke ju referuar kërkesave të shprehura prej anëtarëve të Dhomës janë theksuar në veçanti disa shqetësime të industrisë së telekomunikacionit, industrisë së duhanit si dhe disa çështje me rëndësi në lidhje me rimbursimin e TVSH-së dhe taksave për Akcizën dhe Karbonin.

Në lidhje me sa më lart, Dhoma Amerikane e Tregtisë ka parashtruar disa sugjerime konkrete.

Sa i takon industrisë së telekomunikacionit mbi të cilën ka një ndikim të konsiderueshëm parashikimi sipas të cilit çdo mall i vënë në dispozicion i nevojshëm për ofrimin e shërbimit prej furnizuesit janë pjesë e furnizimit të shërbimit. Çdo vlerë e paguar nga klienti ose çdo vlerë e mbajtur në formë garancie nga furnizuesi i shërbimit në funksion të realizimit të kontratës së shërbimit për vetë

operational starting Jan. 1, and taking into account other concerns by members of the American Chamber of Commerce in Albania regarding the Fiscal Package in general, a forum was held on Feb. 5 with AmCham representatives, the Customs Director General and representatives of the tax administration.

Members raised several concerns related to the approval of the new law on VAT and the associated instructions and ordinances. AmCham is concerned by the fact that the by-laws intended for the implementation of laws are compiled with delays and a very short time is left available for consultation with interest groups. In addition to delays in their approval, the by-laws are also given retroactive effects. Even in this particular case, the late approval of this ordinance does not allow the involved parties to get acquainted with it and put it into practice.

Referring to requests made by chamber members, concerns were specifically related to the telecommunication and tobacco industries as well as several important issues regarding VAT refunds and the excise and carbon taxes. AmCham has made some concrete suggestions regarding these issues. In the telecommunication sector where the stipulation that every product made available for use and that needs a service provider is part of the service provision has a considerable impact. Every amount paid by the customer or every amount kept as a guarantee by the service provider as part of fulfilling the service contract for the service itself or every product involved in the service supply comprises the value of the taxable service. For this reason, a change has been suggested to this by-law because the guarantee kept as part of the right to use a product for service provision purposes cannot be an element or part of the service provision. Regarding the tobacco industry, the VAT ordinance has envisaged that the main supplier guarantees that cigarettes' market price in the chain until their sale to the end consumer is the same to the price declared and determined by them. The ordinance also holds responsible "the main supplier" (the importer) "to force," among others, intermediate suppliers and retail traders all over the country that in case of price changes they must report to the main supplier on the stock of the product left and the latter must calculate, declare and pay VAT for the price difference of the stock on the date of the price change. Such a demand places control functions on the importer that are not envisaged by law, and, in practice, leaves room for abuse and misuse (i.e. only small quantities or nothing at all will be reported). Once a deadline has been set for the reimbursement of VAT, in order for this deadline to be met, AmCham suggests that a determination be made on the stage where the legal obligation for payment by the Treasury starts -- determining when the five-day period begins. It should also specify that if the refund is not issued, regardless whether a check has been made or not, the taxable person should be entitled to non-payment of other tax liabilities in the amount of VAT claimed for reimbursement.

Regarding the considerable financial burden that stems from excise duties, although the Law "On Excise Taxes in Albania" provides reimbursement of excise for a limited period of five years, businesses have faced many difficulties, which have led to lack of reimbursement for the 2012-2014 period, a time-frame which was included in the Government Decision that allows the tax authorities to continue issuing VAT refunds accumulated from Jan. 1, 2014. Therefore, as suggested above, and taking into

account at the same time the important contribution of these taxes to the public budget, an alternative would be the replacement of such tax with a VAT equivalent or other taxes applicable in the sale of the final product (cement) or removal of the equivalent excise and carbon taxes to the extent applicable to exports made by a local producer and the application of an equivalent import duty at customs for imported products. On all of these issues, there should be more communication with the interest groups as well as legal arrangements should be made to streamline tax procedures and ease financial burden on businesses, while at the same time guaranteeing that the state gets the required tax income.

BAD DEBT ISSUES

The tax administration refuses to recognize the bad debts owed to taxpayers, although the latter have taken all possible legal action to collect on the debt. These actions include the pursuit of a judicial process for the recognition of the obligation of the debtor until the court decision becomes final, starting the execution procedure from bailiffs. The claim by tax administration officials is that, until Dec. 31, 2014, the taxpayers had not initiated/finalized the procedure of bankruptcy for the debtor, thus stopping official recognition as a bad debt. The only condition stipulated by Law 7928/1995 "On VAT" is that an outstanding debt becomes a bad debt when six months have passed since the date of invoice. Meanwhile, the Minister of Finance's Instruction 17/2008 established that "the main evidence that the seller is obliged to submit is the decision of the court in which it is determined that the buyer is an insolvent debtor and, therefore, for these reasons not able to pay the seller the value of what was supplied. Without this decision, the tax authorities can not in any case accept it as a bad debt."

In addition, Law 8438/1998 "On income tax" provides a condition that the taxpayer needs "to have taken all possible legal action for the collection of the debt". The interpretation of the VAT Directive by tax inspectors is wrong. Declaring bankruptcy as a condition for recognition of bad debt must be understood only as one of the cases which the bad debt is recognized by authorities as such. This cannot be considered a "necessary condition" in all cases. Performing judicial proceedings (including execution of the decision through a bailiff) for collecting bad debts is an alternative to seeking the debtor's bankruptcy procedure and in both cases (a declaration by the bailiff that the debtor has no assets or a decision of bankruptcy in court for the debtor) should be sufficient for the recognition of bad debts for purposes of VAT. In contrast, after a company performs the judicial process and follows (though without success in the collection of the obligation) the proper procedures through the court and bailiffs, it is not effective to proceed with the procedure to declare bankruptcy as long as the client does not possess any income and wealth (which can be certified by the Bailiff Office) and as such would not be able to afford even the costs of the bankruptcy procedure. This problem seems likely to continue in the coming years. The new law on VAT requires the recognition of bad debt be made when a debt is declared as uncollectible by the judicial authorities. Meanwhile, the new VAT instruction contains the same provision as the previous instruction (i.e. bad debt is recognized when the supplier proves to a court that the buyer is a bankrupt debtor and as such the debt cannot be collected).

shërbimin ose për cdo mall të përfshirë në furnizimin e shërbimit përbëjnë vlerën e tatueshme të furnizimit.

Për këtë arsye është sugjeruar ndryshimi i këtij parashikimi, pasi garancia e mbajtur në funksion të të drejtës për të përdorur një mall për qëllime të ofrimit të shërbimit nuk mund të jetë element apo pjesë e furnizimit të shërbimit. Në lidhje me industrinë e duhanit, Udhëzimi i TVSH-së, ka parashikuar se Furnizuesi kryesor garanton që çmimi i cigareve në treg deri në shitjen e tyre tek konsumatori final është aq sa çmimi i deklaruar dhe përcaktuar prej tij.

Gjithashtu, ka ngarkuar me përgjegjësi “Furnizuesin kryesor” (importuesin) që “te detyroje” nder te tjera edhe furnizues të ndërmjetëm dhe shitës me pakice në të gjithë vendin, që ne raste ndryshimi çmimi t’i raportojnë “Furnizuesit kryesor” gjendjen e mallit dhe ky i fundit të llogarisë, deklarojë dhe paguajë TVSH-në për pjesën e rritur të çmimit për mallin gjendje në datën e ndryshimit të çmimit. Vërehet se një kërkesë e tillë i ngarkon atij funksione kontrolli që nuk ia lejon ligji dhe në praktikë, kjo thjesht do të abuzohet apo keqpërdoret (do raportohen sasi të vogla ose fare). Pasi është vendosur një afat për rimbursimin e TVSH-së dhe në mënyrë që ky afat të jetë efektiv, Dhoma Amerikane sugjeron që të përcaktohet në cilin moment fillon detyrimi ligjor për kryerjen e pagesës nga thesari pra, kur fillon afati 5 ditor. Gjithashtu duhet specifikuar se nëse nuk kryhet rimbursimi brenda afatit, pavarësisht se është bërë apo jo kontroll, personit të tatueshëm i lind e drejta e mospagesës së detyrimeve të tjera tatimore në masën e TVSH-së së pretenduar për rimbursim.

Lidhur me barrën financiare të konsiderueshme dhe sa i përket Akcizës, edhe pse Ligji “Për Akcizën në Shqipëri”, parashikon rimbursimin e akcizës për një periudhë të kufizuar prej 5 vjet, shoqërite kanë hasur shumë vështirësi, të cilat kanë ndikuar në moskompensimin për periudhën 2012-2014 periudhë për të cilën tashme ka një VKM që lejon organet tatimore të vazhdojnë rimbursimin nga e TVSH të akumuluar nga data 1 Janar 2014. Ndaj, sugjerohet për sa më sipër, si dhe duke marrë parasysh në të njëjtën kohë kontributin e rëndësishëm të këtyre taksave në buxhetin publik, një zgjidhje alternative do të ishte zëvendësimi i taksave të tilla me TVSH-në ekuivalente apo taksa të tjera të zbatueshme në shitjen e produktit final (çimento) apo heqjen e taksës ekuivalente të akcizës dhe të karbonit në masën e zbatueshme për eksportet e kryera nga prodhuesi vendas, si dhe aplikimin në import të

një takse doganore ekuivalente. Për te gjitha keto kerkohet nje bashkediskutim me i ngushte me grupet e interesit dhe nje rregullim ligjor qe do te lehtësonte procedurat tatimore dhe gjendjen financiare te biznesit por ne te njejtën kohë do te garantonte edhe pagesat e detyrimeve tatimore ndaj shtetit.

Problematikat e evidentuara gjatë takimit PROBLEMATIKA E BORXHIT TË KEQ

Administrata tatimore refuzon njohjen e borxheve të këqija nga tatimpaguesit, megjithëse këta të fundit kanë ndërmarrë të gjitha veprimet e mundshme ligjore për arkëtimin e borxhit. Këto veprime përfshijnë ndjekjen e procesit gjyqësor për njohjen e detyrimit të debitorit derisa vendimi i gjykatës merr formë të prerë si dhe ndjekjen e procedurës së ekzekutimit të detyrueshëm me organet përmbartimore. Pretendimi i administratës tatimore për periudhat deri me 31.12.2014 është se tatimpaguesit nuk kanë iniciuar/finalizuar procedurën e falimentimit për debitorin. I vetmi kusht që parashikonte ligji 7928/1995 “Për TVSH-në” kur një borxh i papaguar bëhet një borxh i keq, ishte kalimi i afatit 6-mujor nga data e lëshimit të faturës. Ndërkohë që, Udhëzimi i Ministrit të Financave nr. 17/2008 përcaktonte se “prova kryesore që detyrohet të paraqesë shitësi, është Vendimi i Gjykatës, në të cilin vërtetohet se blerësi i tij është debitor dhe ka falimentuar, prandaj për këto arsye nuk mund t’i paguajë shitësit vlerën e furnizimit të marrë. Pa këtë vendim, organet tatimore nuk mundën në asnjë rast të pranojnë borxhin e keq si të tillë”.

Edhe ligji 8438/1998 “Për tatimin mbi të ardhurat” parashikon si kusht që tatimpaguesi “të ketë ndërmarrë të gjitha veprimet e mundshme ligjore për arkëtimin e tij”. Interpretimi i Udhëzimit të TVSH-së nga ana e inspektorëve tatimorë është i gabuar. Shpallja e falimentimit si kusht për njohjen e borxhit të keq, duhet kuptuar vetëm si njëri nga rastet kur bëhet njohja e borxhit të keq. Ky kusht nuk mund të konsiderohet si “kusht i domosdoshëm” në të gjitha rastet. Kryerja e procedurave gjyqësore (duke përfshirë ekzekutimin e vendimit përmes Zyrës së Përmbartimit) për mbledhjen e borxheve të këqija, është një alternativë e ndjekjes së procedurës së falimentimit të debitorit dhe të dyja rastet (deklarimi nga Zyra e Përmbartimit se debitori nuk ka pasuri apo vendimi i gjykatës për falimentim të debitorit) do të ishin të mjaftueshme për njohjen e borxheve të këqija për efekt të TVSH-së.

Në të kundërt, pasi kemi kryer procesin gjyqësor dhe kemi ndjekur (megjithëse pa patur sukses në arkëtimin e detyrimit) procedurën me organet përmbartimore, nuk do të ishte efikase të vazhdohej me procedurën për shpalljen e falimentimit për aq kohë sa klienti nuk zotëron asnjë të ardhur dhe pasuri (e cila është vërtetuar nga Zyra e Përmbartimit) dhe si i tillë nuk do të ishte në gjendje të përballonte as kostot e procedurës së falimentimit. Kjo problematikë duket se do të vazhdojë edhe në vitet në vijim. Ligji i ri për TVSH-në kërkon që njohja e borxhit të keq të bëhet kur pagesa është shpallur si e pambledhshme nga organet gjyqësore. Ndërkohë që, Udhëzimi i ri i TVSH-së përmban të njëjtën dispozitë si udhëzimi i mëparshëm (pra, borxhi i keq njihet si i tillë nëse furnizuesi nuk vërteton me vendim gjykatë se blerësi i tij është debitor dhe ka falimentuar, e për pasojë, borxhi nuk mund të arkëtohet).

The new information system does not allow for declaration and payment of tax by foreign individuals on income generated in Albania

Under the implementation of a new information system by the tax administration, any payment to the administration is carried out only with the respective payment order printed from the online system. Under the guidance of the Minister of Finance, foreign individuals who have to pay tax in Albania must visit the Regional Tax Offices in order to register in the information system for payment of tax liabilities.

Currently, the Regional Tax Offices do not perform this registration and therefore the process of payment of tax liabilities becomes impossible. Besides revenue shortfalls in the state budget as a result of this problem, it also causes concern for individuals who have been delayed in paying their obligations and might be later penalized for it. There is also concern over the method of payment of these taxes. The tax legislation mandates payment of tax liabilities which are not subject to withholding of tax at source on 20th day of the month following payment, while the system is set up to only accept annual disclosures.

An example of a guidance issued by the Ministry of Finance in conflict with the spirit of the law

A good example can be seen in interpretation of Article 75/1 of Law 9920 "On Tax Procedures." It mandates that "If taxable persons are registered for VAT purposes, have outstanding credit and present to the tax regional offices a request for reimbursement of VAT paid, the tax administration, within 60 calendar days (30 days for exporters), verifies the accuracy of the claim, notifies the taxpayer and effectuates reimbursement when the conditions are met. Otherwise, the taxable person is entitled to non-payment of other tax liabilities in the amount of VAT claimed for reimbursement." So the law has given taxpayers the right to not pay other tax obligations to meet the reimbursement sum, forcing at the same time the tax administration to make compensation though deducting other obligations to meet the VAT amount requested for reimbursement. Meanwhile, Instruction 24/2008 "On tax procedures" restricts this right only when the tax administration has a conducted VAT audit and approved the amount of VAT reimbursable. That de facto limits the right of the taxpayer to avoid paying other tax liabilities. Thus, Article 75/1 of the law becomes unenforceable and the spirit of the law has been ignored. This is because in this way

So the law has given taxpayers the right to not pay other tax obligations to meet the reimbursement sum, forcing at the same time the tax administration to make compensation though deducting other obligations to meet the VAT amount requested for reimbursement.

the tax administration delays (*whether on purposely or not*) performing tax audit in the 30-day window (as happened in this case) and nevertheless continues

to demand payment of other tax liabilities from the taxpayer. The new agreement between the tax and customs administrations. Media outlets have made public the fact that the tax and customs administrations have reached an agreement which mandates that if a company owes money to the tax administration, the customs administration will block the company from performing customs procedures. The information was confirmed by the Director General of Taxation at the Business Forum. AmCham members asked for information on the legal basis of stopping customs procedures.

The Law "On Tax Procedures" recognizes the right of the tax administration to exchange information with other administrations, but not the right to block a public service by these administrations.

Sistemi i ri informatik nuk mundëson deklarimin dhe pagesën e tatimit nga individët e huaj për të ardhurat e gjeneruara në Shqipëri

Me implementimin e sistemit të ri informatik të administratës tatimore, çdo pagesë për këtë administratë kryhet vetëm me urdhër pagesën përkatëse të printuar nga sistemi online. Sipas Udhëzimit të Ministrit të Financave, individët e huaj që duhet të paguajnë tatim në Shqipëri duhet të paraqiten pranë Drejtorive Rajonale Tatimore, me qëllim mundësimin e regjistrimit në sistemin informatik për të kryer pagesën e detyrimeve tatimore. Aktualisht, në Drejtoritë Rajonale Tatimore nuk mundësohet një regjistrim i tillë, pra nuk është e mundur pagesa e detyrimeve tatimore. Përveç mungesës së të ardhurave në buxhetin e shtetit, kjo përbën edhe shqetësim për individët, për vonesën e pagesës dhe penalizimin më vonë për këtë.

Po ashtu, shqetësim përbën edhe mënyra e pagesës së këtyre tatimeve. Në legjislacionin tatimor parashi-

kohet pagesa e detyrimeve tatimore, të cilat nuk janë subjekt i mbajtjes së tatimit në burim në datën 20 të muajit që pason muajin kur kryhet pagesa, ndërsa në sistem është parashikuar vetëm deklarimi vjetor.

Shembull i problematikës së dispozitave të udhëzimit të Ministrisë së Financave tej parashikimeve të ligjit:

Neni 75/1 i ligjit nr. 9920 “Për procedurat tatimore” përcakton se “Nëse personat e tatueshëm, të regjistruar për TVSH-në, rezultojnë me teprice kreditorë dhe paraqesin pranë Drejtorisë Rajonale Tatimore kërkesën për rimbursimin e TVSH-së së paguar tepër, administrata tatimore, brenda 60 ditëve kalendrike (30 ditë për eksportuesit), verifikon saktësinë e pretendimit, njofton tatimpaguesin dhe realizon rimbursimin, kur plotësohen kushtet. Në rast të kundërt, personit të tatueshëm i lind e drejta e mospagesës së detyrimeve të tjera tatimore, në masën e TVSH-së së pretenduar për rimbursim.

Pra, ligjvënësi i ka dhënë tatimpaguesit të drejtën që të mos paguajë detyrime të tjera tatimore, duke e detyruar në të njëjtën kohë administratën tatimore, të bëjë kompensim të detyrimeve të tjera tatimore deri në shumën e TVSH-së së kërkuar për rimbursim.

Ndërkohë, Udhëzimi nr. 24/2008 “Për procedurat tatimore” e kufizon këtë të drejtë vetëm në rastin kur administrata tatimore ka kryer kontrollin e TVSH-së dhe e ka miratuar shumën e TVSH-së si të rimbursueshme. Kjo gjë kufizon de facto të drejtën që ka tatimpaguesi, për të mos paguar detyrimet e tjera tatimore. Në këtë mënyrë, neni 75/1 i ligjit bëhet i pazbatueshëm dhe nuk realizon qëllimin e ligjvënësit. Kjo pasi në këtë mënyrë, administrata tatimore vonon (me qëllim ose jo) kryerjen e kontrollit tatimor përtej afatit 30-ditor (siç ka ndodhur në rastin konkret) dhe megjithatë vazhdon të kërkojë pagesën e detyrimeve të tjera tatimore nga tatimpaguesi.

Marrëveshja e re ndërmjet administratës tatimore dhe administratës doganore

Media ka informuar publikun se administratat tatimore dhe doganore kanë lidhur një marrëveshje, ku ndër të tjera parashikohet se nëse kompania është debitorë kundrejt administratës tatimore, administrata doganore do të bllokojë kryerjen e procedurave doganore të mallrave. Ky informacion u konfirmua edhe nga Drejtoresha e Përgjithshme e Tatimeve. Anëtarët e Dhomës kërkuar të informohen mbi bazën ligjore që parashikon mundësinë e bllokimit të procedurave doganore.

Ligji “Për procedurat tatimore” i njeh të drejtën administratës tatimore, të shkëmbejë informacion me administratat e tjera, por jo të drejtën e bllokimit të shërbimeve publike nga këto administrata.

Pra, ligjvënësi i ka dhënë tatimpaguesit të drejtën që të mos paguajë detyrime të tjera tatimore, duke e detyruar në të njëjtën kohë administratën tatimore, të bëjë kompensim të detyrimeve të tjera tatimore deri në shumën e TVSH-së së kërkuar për rimbursim.

The obligation to include the liquidator in the payroll of the company in liquidation

Instruction 26, dated April 4, 2009 “On the collection of compulsory social security and health insurance” provided that any legal person registered for VAT, must declare at least one employee, which normally is also its legal representative, and for whom the company must pay mandatory contributions to social security and health insurance. Following that instruction, the Technical Decision of the Directorate General of Taxation No. 5/k, dated July 13, 2011 “Some clarification regarding contributions to social insurance and health” established that the company’s liquidator is also a professional that must be registered with the tax authorities as a registered accounting expert, for example. Performing the function of a liquidators cannot be treated as an outside service and billed by a registered taxpayer to the tax authorities but should be instead done by someone considered as employed in the company in liquidation and must thus pay compulsory contributions for social and health insurance, according to the same rules as for employees in companies under normal businesses activity.

Despite the fact that Instruction 26 has been repealed, and the new instruction does not mandate such a request, the tax administration information system is built in a way that doesn’t allow the declaration of social and health insurance payments in another way (payroll also serves as a statement).

This also applies to the liquidators or administrators of companies in bankruptcy proceedings, bringing on an absurd situation where a liquidator, which acts as a freelancer, has to be declared as employed in many companies. AmCham emphasizes that the companies in liquidation are not considered as having no activity (the liquidator sells remaining assets of the company and collects obligations) and there is no reason to treat it as such. Also, to avoid any uncertainty, the Directorate General of Taxation should issue a new technical decision on the matter, members noted.

NEW VAT INSTRUCTION FOR SPECIAL REGIME ON CIGARETTES

In the Draft Instruction, without any legal basis and no procedures and practical application possibilities, responsibility is set on the “main supplier” (importer) to “force” thousands of intermediate suppliers and retailers across the country, that when they change the price (due to the increase in the excise) to report to the main supplier the quantity of cigarettes left (in stores or warehouses of distributors and retailers) and the latter (the main supplier) has to then calculate, declare and pay VAT on the part of the price that has increased for the part of leftover goods after the date of the price change. The question is how can the main supplier administer such control and force thousands of taxpayers to do a physical inventory on the date of the price change? How can the main supplier administer it, at a time when the importer serving as main supplier sells all the goods to a single (or several) distributor(s) and has no ties to the thousands of taxpayer retailers? Such demand simply cannot be administered by the main supplier (importer). It is unmanageable because it assigns the functions of control that are outside the legal framework and the nature of its business. In practice, this simply will be abused or misused (Small amounts will be reported, or none at all). If the taxpayer is forced to perform a procedure, it should be set up in a way that it can administer it at minimal cost. The major importers (in the case of cigarettes) sell their entire product quantity to distributors, and the latter are in charge of relations with getting the product to the retailers. The main importer has no business relations with thousands of vendors nationwide. It is the duty of the Regional Tax Offices to oversee prices and use proper documentation such as cash register data throughout the retail network to make every taxpayer take care of their responsibilities in maintaining documentation on observation of prices and tax payments.

Detyrimi për përfshirjen e likuidatorit në listëpagesën e shoqërisë në likuidim e sipër

Udhëzimi nr. 26, datë 16.04.2009 “Për mbledhjen e detyrueshme të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore” parashikonte se asnjë person juridik i regjistruar në TVSH, nuk mund të mos deklarojë, minimumi një person të punësuar, që normalisht është përfaqësuesi ligjor i tij, për të cilin shoqëria duhet të paguajë kontributet e detyrueshme të sigurimeve shoqërore e shëndetësore.

Në vijim të tij, Vendimi Teknik i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve nr. 5/k, datë 13.7.2011 “Disa sqarime lidhur me kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore” përcaktonte se edhe në rastet kur likuidatori i

emëruar i shoqërisë është një profesionist i regjistruar në organet tatimore si p.sh. ekspert kontabël i regjistruar, etj., kryerja e funksionit të likuiduesit nuk mund të trajtohet dhe të faturohet si një shërbim i kryer nga një tatimpagues i regjistruar në organet tatimore, por duhet të konsiderohet si i punësuar në shoqërinë në likuidim dhe të paguajë kontributet e detyrueshme të sigurimeve shoqërore e shëndetësore, sipas të njëjtave rregulla si për të punësuarit në subjektet që janë në aktivitet ekonomik.

Pavarësisht se Udhëzimi nr. 26 është shfuqizuar, dhe Udhëzimi i ri nuk parashikon një kërkesë të tillë, sistemi informatik i administratës tatimore është i ndërtuar në mënyrë të tillë që nuk mund të bëhet deklarimi i sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore (listëpagesa shërben edhe si deklaratë). Kjo vlen edhe për likuidatorët apo administratorët e shoqërive në falimentim, duke sjellë situata absurde ku një likuidator, i cili vepron si profesionist i lirë, duhet të deklarohej si i punësuar në shumë shoqëri. Thëksojmë se, shoqëritë në likuidim nuk konsiderohen si pa veprimtari (likuidatori shet aktivet e mbetura të shoqërisë dhe mbledh detyrimet) dhe nuk ka kuptim një trajtim i tillë. Gjithashtu, për të shmangur çdo paqartësi, Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve duhet të shprehet me një vendim të ri teknik lidhur me këtë çështje.

UDHEZIMI I RI I TVSH-SË, PER REGJIME TE VECANTA PER CIGARET

Në Projekt Udhëzim, pa asnjë baze ligjore dhe asnjë procedure dhe mundësi praktike zbatimi, ngarkohet me përgjegjësi “Furnizuesi kryesor” (importuesi) që “te detyroje” mijera furnizues te ndermjetem dhe shitesa me pakice ne te gjithë vendin, qe ne raste ndryshimi cmimi (per shkak te rritjes se akcizes) t’i raportojne “Furnizuesit kryesor” gjendjen e mallit cigare (ne dyqanet apo magazinat e distributorëve dhe shitësave me pakicë) dhe ky i fundit (Furnizuesi Kryesor) te llogarisë, deklarojë dhe paguajë TVSH-në per pjesën e rritur të çmimit per mallin gjendje ne daten e ndryshimit të çmimit.

Cështja qëndron sesi mundet “Furnizuesi kryesor” të kontrollojë dhe detyrojë dhjetra apo mijëra tatimpagues që të bëjnë inventarë fizike datën e ndryshimit të çmimit? Si mundet “Furnizuesi kryesor” ta administrojë një gjë të tillë, në një kohë që Furnizuesi kryesor të gjithë sasinë e importuar ia shet një distributori të vetëm (ose disave) dhe nuk ka asnjë lidhje me mijëra tatimpagues, shitës me pakicë? Një kërkesë e tillë është absolutisht e pa administrueshme nga furnizuesi kryesor (importuesi), dhe i ngarkon atij funksione kontrolli që nuk ia lejon ligji dhe nuk janë në natyrën e biznesit të tij. Në praktikë, kjo thjesht do të abuzohet apo keqpërdoret (do raportohen sasi të vogla ose fare).

Nëse i ngarkohet tatimpaguesit një procedurë, duhet të shihet edhe mundësia që ai ka ta administrojë atë me kosto minimale. Importuesit kryesorë (ne rastin e cigareve) ia shesin të gjithë prodhimin distributorëve dhe janë këta të fundit që i kanë marrëdhëniet me pikat e shumicës dhe të pakicës. Importuesi kryesor nuk ka asnjë lidhje biznesi me mijëra shitës në mbarë vendin. Është detyrë e Drejtorive Rajonale Tatimore të kontrollojnë zbatimin e cmimeve dhe përdorimin e dokumentacionit të duhur dhe kasave fiskale në të gjithë rrjetin me pakicë, dhe cdo tatimpagues është i detyruar të ketë përgjegjësitë e veta në mbajtjen e dokumentacionit, respektimin e cmimeve, dhe pagesën e tatimit.

Customs Director Spiropali discusses procedures and legal changes with AmCham businesses

Reference prices and excise duties lead discussions

The American Chamber of Commerce in Albania started its new working year with the traditional meeting of its members with the head of the country's customs administration. Customs Director General Elisa Spiropali joined the meeting with members of her technical staff to discuss issues AmCham businesses continue facing at customs points.

AmCham has an open dialogue with the Customs Directorate and as part of its cooperation philosophy, the development of this institutional dialogue serves not only to solve issues, but also to positively influence the creation of a sustainable business climate.

During the meeting, AmCham introduced Customs Director Spiropali with some of the key issues reported as barriers by AmCham members. The head of the Tax and Legal Committee at AmCham, Mr. Artan Bozo briefed Director Spiropali on some of these issues. AmCham has been informed by its members of the application of reference prices even in cases of original purchase paperwork for products coming from the U.S or Canada, although it has been agreed this issue will be given a solution.

"I would suggest that in case of bills issued by

American companies, there should be no thinking that 'there is something in here, there is need for intervention and reference prices should apply.' It is lost time and an unfair punishment," said Trifon Murataj, an attending businessman.

Regarding this issue, the customs administration representatives said "if we lift the reference price regime all at once, then we will have problems with unverifiable bills from countries which don't allow the exchange of information."

Mrs. Spiropali added: "But, there are countries, for which our priority is to fully abandon the use of assessment methods or reference prices such as the U.S or the EU." AmCham members also raised the issue of excise duties coming from the customs system and have to be paid in customs points. As far as the implementation of the law is concerned, the ordinances on the Customs Code were passed without taking into consideration the business community's requests.

"Much has been talked about the work being carried out on the drafting of the by-laws, but the business community was introduced to them only last December, being deprived of the necessary time for discussion," said Mr. Bozo.

Referring to business concerns over the refundable excise duty, Spiropali said all cases submitted to the Albanian customs administration have been cleared.

Drejtorja e Doganave Spiropali flet me biznesin e AmCham për procedurat dhe ndryshimet ligjore

Referencat dhe akcizat në qendër të diskutimit

Dhoma Amerikane e ka filluar vitin e ri të punës me takimin tradicional të anëtarëve të saj me Drejtorin e Doganave. Elisa Spiropali ka ardhur së bashku me stafin e saj teknik, për t'u përballur me çështjet që biznesi i Dhomës Amerikane vazhdon të hasë në traun doganor.

Dhoma Amerikane ka një dialog të hapur me Drejtorinë e Doganave dhe në filozofinë e saj të bashkëpunimit, zhvillimi i këtij dialogu institucional jo vetëm që i shërben zgjidhjes së problematikave, por ndikon pozitivisht dhe në krijimin e një klime të qëndrueshme biznesi. Gjatë takimit, Dhoma Amerikane e njohu Drejtorin e Doganave, znj. Spiropali, me disa nga çështjet themelore, të cilat janë raportuar si problematika në Dhomën Amerikane. Kryetari i Komitetit të Taksave dhe Ligjeve, z. Artan Bozo, e njohu shkurtimisht Drejtorin Spiropali me disa prej tyre. Kështu, anëtarët na kanë informuar se aplikohen çmime reference madje edhe në rastet kur ka fatura të rregullta të produkteve që vijnë nga Amerika apo Kanadaja, megjithëse është rënë dakord që ky problem do të zgjidhet.

“Do të sugjeroja që për një faturë të lëshuar nga kompanitë amerikane, të mos ketë as-

një lloj mendimi se ‘këtu ka diçka, duhet ndërhyrë dhe duhet çuar në referencë’. Është kohë e humbur dhe një ndëshkim i padrejtë”, deklaroi biznesmeni Trifon Murataj. Në lidhje me këtë çështje, Drejtorja e Doganave ka deklaruar se “nëse ne do t'i hiqnim sot tërësisht, atëherë do kishte probleme me fatura të paverifikueshme nga vende që nuk lejojnë shkëmbimin e informacionit. Por ka vende, për të cilat ne kemi prioritet zerimin e përdorimit të metodave të vlerësimit apo referencave, si për SHBA-të apo BE-në”, deklaroi nga ana tjetër drejtoresha e Doganave, znj. Elisa Spiropali. Një tjetër çështje e ngritur në takim prej anëtarëve, ka qenë edhe ajo e akcizave që vijnë nga sistemi doganor dhe duhen paguar në dogana. Gjithnjë duke mbetur tek zbatimi i ligjit, udhëzimet e Kodit Doganor kanë kaluar pa u marrë në konsideratë edhe kërkesat e biznesit. “Është folur shumë për punën që po bëhet për hartimin e dispozitave ligjore, biznesit iu bë e mundur që të njihet me to vetëm në dhjetor, pa i lënë kohën e nevojshme për diskutim”- tha gjatë takimit kryetari i KTL-së, z. Bozo.

Referuar shqetësimit të bizneseve mbi akcizën e rimbursueshme, Spiropali tha se janë likujduar të gjitha rastet e paraqitura pranë doganës shqiptare.

The detailed procedures to enable the implementation of the Customs Code by-laws which entered into force on January 1, 2015 regarding:

- » Authorized Economic Operators (AEO);
- » Simplified Procedures;
- » New exemptions from customs duties/privileged operations;
- » Considerable reduction in the number of inspections;
- » How can one apply for AEO status?
- » The application, in writing or electronically based on the standard format (Government Decision 919/2014);
- » Accompanied by a self-assessment questionnaire - filled in correctly;
- » Submit to the General Customs Directorate (GCD);
- » Applicant - a central information point for contact with the customs authorities;
- » The GCD verifies the request whether it is in compliance with the stipulations of the Government Decision and in case it is not, returns it to be filled in again (the deadline to be filled in is 30 days);
- » The GCD provides the AEO with a Certificate within 120 days from the application's admission date (this deadline can be extended).
- » Advantages of simplified procedures
- » Customs procedures and actions are simplified and made easier;
- » Time to carry out the customs formalities is reduced;
- » Costs are cut;
- » Legal security for economic operators increases;
- » Customs transactions become more transparent;
- » Bureaucracy reduced;
- » Corruption reduced;
- » Paperless administrative environment;

AmCham tells the customs administration about businesses' concerns, suggests solutions

The bank guarantee for customs bonded warehouses
With regard to bank guarantees required by the Customs General Directorate, companies have to sign overdraft contracts with commercial banks, having extra costs in their activity as a result of the interest rates they have to pay for the whole validity of the bank guarantee contract, at a time when the need to use the customs warehouses are in general periodic, only for specific periods during the year.

In this respect, it is proposed that the quantity of goods stored at the customs warehouse (part of it or the whole of it depending on the value of the goods or the amount of the guarantee the GCD requires), should serve as guarantee for the General Customs Directorate and the bank guarantee currently required be lifted. This would reduce not only the costs of this operation, but also save the time companies need to compile the bank guarantees.

The use of customs bonded warehouses in case they are empty

The fundamental assets on which commercial companies have made investments serve as customs bonded warehouses. Currently, the General Customs Directorate does not allow using these assets for the companies' own activity needs even when the customs warehouses are empty, i.e. don't have goods and have no obligations to the customs administration, because they claim the facility determined as a customs warehouse cannot be used by the operator, otherwise it is fined Lek 100,000. This procedure is punitive for companies because it does not allow them to make full use of the assets they possess and for which amortization is calculated affecting the cost of production or operation. AmCham requests that this procedure applied by the GCD is lifted and that operators which have the facilities approved as customs warehouses should be allowed to use them for the needs of their trade activity when they have no goods on behalf of the Customs and at the same time have no accumulated debts to the customs. We also suggest the extension of the (2-year) deadline on goods in customs warehouses, specifically for motor vehicles, to at least five years. This change would bring a faster circulation of the stock and as a result the increase in the vehicles' brands.

IMPORT OF LUBRICANTS

With regard to the import of lubricants, AmCham suggests the possibility of an agreement between the Customs Directorate General and the Ministry of Energy and Industry in order to allow the import of lubricants from authorized importers of cars (concessionaries), not only for trade purposes, but also as an obligation toward customers who seek protection from the respective products of the company brand.

To date, this right is only recognized to companies equipped with wholesale trade permits of petroleum and its by-products which also include lubricants. Conditions required to be provided with this permit are far beyond any capability to be fulfilled by the companies because of huge costs but also because they are not related to the nature and scope of the business where the companies operates.

AmCham suggests the change in the deadline on the declaration of the customs regime of goods in customs points. Such a deadline used to be at 45 days, and is currently at 10 days, which is too short. We suggest it is changed to 25 days.

The customs duty should be calculated based on the transaction value, leaving no room for the application of reference prices.

Detajim i procedurave për të mundësuar zbatimin e dispozitave të Kodit Doganor që kanë hyrë në fuqi më 1 janar 2015 lidhur me:

- » Operatorët Ekonomikë të Autorizuar (AEO);
- » Procedurat e Thjeshtësuara;
- » Përjashtime të reja nga detyrimet doganore/operacionet e privileguara.
- » Ulje e ndjeshme e numrit të kontrolleve;
- » Si mund të aplikohet për një AEO
- » Aplikimi, me shkrim ose elektronikisht, sipas formatit standard (pjesë e VKM-së 919/2014);
- » Shoqërohet nga pyetësi i vetëvlerësimit – plotësuar në mënyrën e duhur;
- » Paraqitet në DPD;
- » Aplikuesi- pikë qendrore informacioni për kontakte me autoritetet doganore;
- » DPD-ja verifikon kërkesën nëse është ose jo në përputhje me kushtëzimet e VKM-së- nëse jo, e kthen për plotësim (afati për plotësim 30 ditë);
- » DPD-ja pajis OEA-në me Certifikatë, brenda 120 ditëve nga data e pranimit të aplikimit (ky afat mund të zgjatet).
- » Avantazhet e procedurave të thjeshtësuara
- » Thjeshtohen dhe lehtësohen procedurat dhe veprimet doganore;
- » Zvogëlohet koha për kryerjen e formaliteteve doganore;
- » Zvogëlohen kostot;
- » Rritet siguria ligjore për operatorët ekonomikë;
- » Transaksione doganore transparente;
- » Ulet burokracia;
- » Zvogëlohet korrupsioni;
- » Ambient administrativ pa letër "Paperless";

Dhoma Amerikane doganave,

Ja shqetësimet tona dhe zgjidhjet që mendojmë për to

Garancia Bankare për Magazinat Doganore

Lidhur me garancinë bankare që kërkohet nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, subjektet janë të detyruara të bëjnë kontrata Over Drafti me Bankat e nivelit të dytë, duke pasur kosto shtesë në aktivitetin e tyre për këto kontrata që bëjnë me bankat, si rezultat i interesave që duhet të paguajnë për të gjithë vlefshmërinë e kontratës së Garancisë bankare, ndërkohë që nevojat e përdorimit të Magazinës Doganore në përgjithësi janë periodike vetëm për disa periudha të vitit.

Nisur nga kjo, propozohet që si garanci për Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave të shërbejë sasia e mallit që mbahet në Magazinë Doganore (një pjesë e saj apo e gjitha, në varësi të vlerës së mallit dhe të shumës së garancisë që kërkon DPD-ja) dhe të hiqet Garancia Bankare që kërkohet sot. Kjo gjë do të ulë jo vetëm kostot e këtij operacioni, por do të kursejë dhe kohën që i duhet subjekteve për përgatitjen e Garancive Bankare.

Përdorimi i Magazinave Doganore në rastin kur janë bosh.

Si Magazina Doganore shërbejnë mjetet themelore të subjekteve, për të cilat janë bërë investime nga shoqëritë tregtare. Sot, Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, edhe kur këto Magazina Doganore janë bosh, pra nuk kanë mall dhe nuk kanë detyrime ndaj këtij Institucioni, nuk të lejon që t'i përdorësh këto asete për nevoja të aktivitetit tënd, pasi ngrenë pretendimin që ambjenti i caktuar si Magazinë Doganore nuk mund të përdoret nga subjekti, në të kundërt subjekti penalizohet me gjobë 100.000 lekë.

Kjo procedurë është penalizuese për subjektet, pasi nuk u krijon mundësi të shfrytëzimit të plotë të aseteve që kanë dhe për të cilat llogaritet amortizimi, i cili rëndon koston e prodhimit apo të aktivitetit. Ne kërkojmë që kjo procedurë që zbaton DPD-ja, të hiqet dhe të lejohej subjektet që ambjentet të cilat i kanë të miratuara për Magazina Doganore, gjatë kohës kur nuk kanë mall në to për llogari të Doganës dhe njëkohësisht nuk kanë detyrime të mbartura ndaj Doganës, të lejohen t'i përdorin për nevojat e aktivitetit të tyre tregtar. Sugjerohet ndryshimi i afatit (2-vjeçar) për mallrat në magazinë doganore, specifikisht për automjetet, të paktën deri në 5 vjet. Ky ndryshim do të sillte qarkullim më të shpejtë të stokut dhe rrjedhimisht rritjen e llojeve dhe modeleve të ndryshme të automjeteve.

IMPORTI I VAJRAVE LUBRIFIKANTE

Ndërkohë, lidhur me importin e vajrave lubrifikante, sugjerohet mundësia e një marrëveshjeje mes Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave dhe Ministrisë së Energjisë dhe Industrisë, me qëllim lehtësimin e importit të vajrave lubrifikante nga importuesit e autorizuar të automjeteve (Koncensionarët), jo thjesht dhe vetëm për qëllime tregtimi, por dhe si detyrim ndaj klientëve të cilët kërkojnë mbrojtje nga prodhimet e markës respektive të shoqërisë.

Deri me sot, kjo e drejtë u njihet vetëm kompanive të pajisura me leje tregtimi me shumicë të naftës dhe nënprodukteve të saj, ku përfshihen edhe vajrat lubrifikante. Kushtet e kërkuara për përfitimin e kësaj leje janë jashtë çdo mundësie për t'u përmbushur nga ana e shoqërisë, për shkak të kostove të mëdha, por edhe sepse nuk kanë asnjë lidhje me natyrën e biznesit ku operon kompania.

Sugjerohet ndryshimi i afatit kohor për deklarimin e regjimit doganor të mallit në doganë. Një afat i tillë ka qenë më parë 45 ditë, aktualisht është 10 ditë, çka është shumë pak. Sugjerohet ndryshimi në 25 ditë. Pagesa doganore të llogaritet mbi bazën e çmimit të transaksionit, pa i lënë vend aplikimit të çmimit të referencës.

The use of reference prices

In case of telecommunication companies, with a wholly American investment, the supply of materials for the HFC network is carried out by American companies, with plants in other countries, including China. The documentation required by the supplier is the complete set of documentation proving the value of transaction as follows:

- » Bill
- » Packaging List
- » Certificate of Origin
- » Certificate of Compatibility
- » Bill of Lading (B/L)
- » Certificate issued by the Chinese State Authorities that the affiliate of the American company in China is a company with foreign investment (i.e. it is not a Chinese company)
- » Copy of the customs export declaration issued by Chinese State Authorities (as a rule this copy should be required by the Albanian Customs)
- » Copy of the contract with the American company (i.e. the parent company which is in the United States and not its affiliate in China) where the kind of goods, the terms of payment and delivery, etc. are specified among others
- » Copy of SWIFT
- » Copy of transportation bill, etc.

The above-mentioned documents are more than enough so that the customs duty is calculated based on the transaction price, without leaving room to the application of reference prices.

However, when the Customs General Directorate is asked on the reasons of the application of reference prices, the employees' answer is that verification for goods coming from China cannot be carried out, at a time when there exist international conventions offering reciprocal customs information under which the respective Albanian and Chinese customs offices are parties to these conventions.

The Customs Directorate can hold as a guarantee or deposit the difference resulting from the reference price, provided that it starts the verification process. In case it proves that the transaction value is correct after the verification, then the Customs Directorate must lift the above-mentioned guarantee.

As a result of the application of reference prices, telecommunication companies pay in customs points not only VAT and the 10 percent tax, but this regime also causes an increase in costs ranging from 12 percent to 14 percent, considerably reducing the competitiveness of companies in the telecommunication sector as compared to companies using the ADSL technology.

Përdorimi i çmimeve të referencës

Në rastin e shoqërive të telekomunikacionit, me investim 100% Amerikan, furnizimi me materiale për rrjetin HFC realizohet nga kompani Amerikane, me fabrika jo vetëm në vende të tjera të botës, por edhe në Kinë. Dokumentacioni i kërkuar nga furnitori është seti i plotë i dokumentacionit si më poshtë, për të vërtetuar vlerën e transaksionit:

- » Faturë
- » Listë Paketimi
- » Certifikatë Origjine
- » Certifikatë Pajtueshmërie
- » Faturë Ngarkimi
- » Vërtetim, i lëshuar nga Autoritetet e Shtetit kinez se filiali i kompanisë Amerikane në Kinë është kompani me investim të huaj (pra nuk është kompani kineze)
- » Kopje të deklarës doganore të eksportit të lëshuar nga Autoritetet Doganore të Shtetit Kinez (këtë kopje si rregull duhet të kërkojë Dogana Shqiptare)
- » Kopje të kontratës me kompaninë Amerikane (pra me kompaninë mëmë që është në SHBA dhe jo me filialin e saj në Kinë), ku specifikohen ndër të tjera lloji i mallit, kushtet e pagesës, kushtet e lëvrimit, etj
- » Kopje të SWIFT-it
- » Kopje të faturës së transportit, etj.

Dokumentet e sipërpërmendura janë mëse të mjaftueshme që pagesa doganore të llogaritet mbi bazën e çmimit të transaksionit, pa i lënë vend aplikimit të çmimit të referencës.

Megjithatë, kur kërkohet nga Drejtoria e Përgjithshme e Doganave arsyetimi i aplikimit të çmimit të referencës, përgjigjja e tyre është se nuk mund të bëhet verifikimi i mallrave nga Kina, në një kohë kur ekzistojnë Konventa Ndërkombëtare për ofrimin reciprok të informacionit doganor, ku doganat respektive, ato shqiptare dhe ato kineze janë palë të këtyre konventave.

Drejtoria e Doganave mund të mbaje si garanci apo depozitë diferencën që rezulton nga çmimi i referencës, me kushtin që të fillojë procesin e verifikimit. Nëse rezulton se pas verifikimit vlera e transaksionit është në rregull, atëherë Drejtoria e Doganave duhet të bëjë zhblokimin e garancisë së sipërpërmendur.

Si rezultat i aplikimit të çmimit të referencës, shoqëritë e telekomunikacionit paguajnë në doganë jo vetëm TVSH-në dhe taksën prej 10%, por ky aplikim sjell edhe një rritje të koston që varion sipas rastit nga 12% deri në 14%, duke ulur konkurrueshmërinë e shoqërive në fushën e telekomunikacionit përballë kompanive që përdorin teknologjinë ADSL.

Customs Director Spiropali meets with Shkodra business community

AmCham helps address Shkodra business community concerns

The American Chamber of Commerce in Albania has organized a Business Forum meeting with Customs Director General Elisa Spiropali and the Shkodra business community.

In recent AmCham working meetings with the customs director, member businesses identified key ongoing problems at customs points, in particular the issue of reference prices, especially for goods coming from the U.S and Canada. Other issues included the unequal treatment of the same products at different customs points and clearance having to take place not at entry points, but in the custom offices in the regions where the business is registered as headquartered. The newly elected head of the Tax and Legal Committee at AmCham, Artan Bozo also attended the meeting. He asked the customs director to engage AmCham in the discussion of the ordinances on the new Customs Code, which are expected to be implemented starting Jan. 1, 2015.

Business representatives in Shkodra had an open discussion with the Customs Director, talking about the issues local businesses face at customs points. During the meeting, Shkodra businesses asked that regional customs offices should be granted more powers so that regional businesses will not have to compile series of files with documents and go to Tirana at a time when they can more easily carry them out in their own region. The meeting also brought up again the issue of customs reference prices, especially for products coming from North America. "We have our imports from America calculated at reference prices at customs points even though our purchasing paperwork is original," said Ylli Pulaj, a representative of the ABCOM. The local business community also commented on the bad shape of the Shkodra customs point which needs immediate repairs. "The Shkodra customs is in a miserable condition and needs emergency intervention," business representatives said during the meeting. The meeting with the Customs Director General in Shkodra reopened the old debate in AmCham over the customs clearance of goods at the entry point, without having to go to the customs office in the city where the company is registered. This issue was reopened by coffee importers, who asked for a solution to this long-standing problem that comes with many costs to the business community.

Drejtorja e Doganave Spiropali takohet me biznesin në Shkodër

Dhoma Amerikane ndihmon në trajtimin e çështjeve të biznesit shkodran

Dhoma Amerikane e Tregtisë ka organizuar takimin Forum Biznesi me Drejtoreshen e Doganave Elisa Spiropali dhe me komunitetin e biznesit në Shkodër.

Nga takimet e punës që Dhoma ka patur së fundmi me Drejtoreshen e Doganave, bizneset tona anëtare kanë evidentuar si problematika që vazhdojnë t'i hasin në dogana çështjen e referencave, sidomos për mallrat që vijnë nga SHBA-të dhe Kanadaja, trajtimi jo i njëjtë i të njëjtut mall në doganat e ndryshme apo çështjen e zhdoganimit të mallit jo në doganën hyrëse, por në doganën e qytetit ku është i regjistruar biznesi. Në takim ka marrë pjesë edhe Kryetari i sapozgjedhur i Komitetit të Taksave dhe Ligjeve në Dhomën Amerikane z. Artan Bozo. Z. Bozo i ka kërkuar Drejtoreshes së Doganave që të angazhojë Dhomën Amerikane në diskutimet për udhëzimet mbi Kodin e ri Doganor, që pritet të aplikohet duke filluar nga 1 janari 2015. Përfaqësuesit e biznesit të Shkodrës patën një diskutim të hapur me Drejtoreshen e Doganave dhe folën për problematikat që biznesi i Shkodrës has në traun doganor. Kështu, gjatë takimit është kërkuar nga biznese shkodrane që doganat rajonale duhet të marrin më shumë kompetenca, në mënyrë që bizneseve në rrethet të mos iu duhet të përgatisin dosje të tëra me letra dhe të vijnë në Tiranë kur mund t'i përfundojnë ato në rrethet e tyre.

Në takim është ridiskutuar çështja e referencave doganore, sidomos për produktet që vijnë nga Amerika. "Importet që bëjmë nga kompani amerikane na llogariten me çmim referencë në dogana edhe pse i kemi faturat e rregullta" – u shpreh gjatë takimit Ylli Pulaj, përfaqësues i kompanisë ABCOM. Komente janë bërë nga përfaqësuesit e biznesit në Shkodër edhe në lidhje me gjendjen e doganës së Shkodrës, e cila është e mjeruar dhe ka nevojë për investime. "Dogana e Shkodrës është në një gjendje të mjeruar dhe ka nevojë për ndërhyrje urgjente" – u shprehën bizneset gjatë takimit. Takimi me Drejtoreshen e Doganave në Shkodër ka rihapur edhe njëherë debatin e vjetër në Dhomën Amerikane mbi zhdoganimin e mallit në pikën hyrëse, pa qenë nevoja që të shkosh në doganën ku je i regjistruar. Kjo çështje u rihap nga importuesit e kafesë, të cilët kërkuar t'i jepet zgjidhje këtij problemi të vjetër që i shkakton mjaft kosto biznesit.

AmCham Board meets with U.S. Department of State's top official for Southeast Europe

BUSINESS CLIMATE and foreign investments discussed

The Board of Directors of the American Chamber of Commerce in Albania held a meeting with the U.S. State Department's top official for the Southeast Europe region.

U.S. Department of State Director for South Central European Affairs Thomas Yazdgerdi had earlier met with top Albanian officials, but he reserved some time to talk to AmCham's representatives as well. At the meeting with the U.S. official, members of the AmCham Board presented recent economic developments in Albania, the progress of fiscal reforms and the working relationships they have with the Albanian government.

Members of the AmCham Board told Mr. Yazdgerdi the fiscal system had undergone changes that saw some taxes increase, which is not a good incentive for foreign investors. The move has also increased the costs of local business, they added.

AmCham is involved in the debate on the Fis-

cal Package and raised its concerns with the aim of keeping the current level of taxes.

They added the level of foreign direct investment decreased by 15 percent and fiscal system has reduced the competitiveness of Albania in relation to other Balkan countries.

Board members provided information about the lobbying process AmCham has undertaken to protect the interests of its members. It included meetings with senior officials of the government and international organization representatives with the aim of expressing the opinion of the chamber and helping improve the overall business climate.

According to AmCham Board members, it is best if the economic situation is no longer simply used for political rhetoric. They would rather see all political forces in parliament commit to build more efficient economic systems that would help local businesses and attract more foreign investors to Albania.

Fighting corruption, improving the judicial system and making the fiscal system more efficient are issues that should be placed at the center of attention by the government and parliament as they shape the country's policies, according to AmCham representatives.

Talking about relationships with government institutions over the past year, AmCham Board members said there has been a constant dialogue with the government and the avenues of dialogue and co-operation remain open. At the end of the meeting, AmCham gave a small gift to the American diplomat -- a statue of Skanderbeg, the national hero and a symbol of pride for Albanians.

Bordi i Dhomës Amerikane takohet me Drejtorin e Departamentit të Shtetit për Europën Juglindore

KLIMA E BIZNESIT dhe investimet e huaja në fokus

Bordi i Dhomës Amerikane të Tregtisë ka organizuar një takim pune me Drejtorin e Departamentit Amerikan të Shtetit për Europën Juglindore, z. Tom Jazgerdi.

Vizita e z. Jazgerdinin kishte në axhendë, përveç autoriteteve të larta shtetërore edhe Dhomën Amerikane të Tregtisë. Anëtarët e Bordit të Dhomës Amerikane e kanë njohur z. Jazgerdi me zhvillime e fundit ekonomike në vend, ecurinë e reformave fiskale dhe raportet e punës që kanë me administratën shtetërore.

Sipas anëtarëve të bordit të Dhomës Amerikane, sistemi fiskal dhe ndryshimet që ka pësuar në rritjen e disa taksave nuk përbën një incentiv për investorët e huaj dhe kanë rritur koston e biznesit vendas. Dhoma Amerikane është përfshirë në debatet për Paketën Fiskale dhe ka çuar komentet e saj, mes të cilave edhe ato për ruajtjen e nivelit aktual të taksave. Sipas anëtarëve të Dhomës Amerikane, niveli i investimeve të huaja direkte është ulur me 15 për qind dhe sistemi fiskal ka ulur konkurrueshmërinë e Shqipërisë në raport me vendet e tjera të Ballkanit.

Gjatë takimit është folur për proceset lobuese, në të cilat përfshihet Dhoma Amerikane për interesat e anëtarëve të saj, takime me zyrtarë të lartë të qeverisë, përfaqësues të misionëve të FMN-së dhe organizatave ndërkombëtare, për të përcjellë opinionin e Dhomës dhe kërkesat e saj për përmirësimin e klimës së biznesit.

Sipas tyre, është e nevojshme që të mos bëhet më politikë me situatën ekonomike, por të gjitha forcat politike në parlament të impenjohen për të ndërtuar sisteme më efikase të ekonomisë, që do të ndihmonin biznesin vendas dhe investorët e huaj të vijnë në Shqipëri. Sistemi ligjor, ai financiar, lufta kundër korrupsionit dhe përmirësimi i sistemit fiskal janë çështje që duhet të vendosen në qendër të vëmendjes jo vetëm të qeverisë, por dhe të asaj pjese të politikës që është sot në parlament.

Duke folur për marrëdhëniet e krijuara me institucionet qeveritare gjatë vitit të fundit, Bordi i Dhomës Amerikane ka bërë të njohur se ka një dialog konstant me qeverinë dhe se ndihen mjaft mirë që format e dialogut dhe të bashkëpunimit me to zhvillohen normalisht. Në përfundim të takimit, Dhoma Amerikane i dhuroi z. Tom Jazgerdi statujën e Skënderbeut, si një simbol i krenarisë së shqiptarëve.

AMCHAM ORGANIZES THIRD IPR CONFERENCE

MARKET INSPECTIONS *dominate discussions*

In early December 2014, the American Chamber of Commerce in Albania organized as part of its commitments to intellectual property, the third National Conference on Intellectual Property Rights, this time focusing on the issue of market inspection and the problems this process currently faces.

In three separate panels, AmCham brought together senior officials of ministries and central government institutions covering intellectual property issues as well as representatives of the EU Delegation and the U.S. Embassy in Albania who elaborated on the policies that are being followed to address one of the key issues in the domestic market.

Institution experts brought updated information on the reform which is being carried out and is scheduled to finish by the end of 2015. Businesses were also represented by a panel which introduced invaluable information affecting different sectors including the software, pharmaceutical and automobile markets.

Discussions focused on the novelties the new copyright law which is expected to be approved soon (although pending for a long time) and the piracy phenomenon which causes considerably losses to the business community each year.

AmCham President Mark Crawford said the implementation and the protection of intellectual property rights is a very important element which has a direct impact on the increase of foreign and domestic investment in every industry, also promoting innovation.

“Albania has an intellectual property piracy rate of 75 percent, while there are many government agencies applying pirate programs,” said U.S. Deputy Ambassador to Albania Henry Jardine.

Mrs. Renata Leka, the head of the Intellectual Property Rights (IPR) Committee at AmCham, stressed the chamber’s efforts for several years to bring together lawmakers, institutions responsible for intellectual property rights and businesses.

Their debate brought valuable information on the issues businesses face, including deficiencies in the respective legislation, inefficient functioning of public institutions, the high level of piracy and issues related to market inspection mainly in the

AMCHAM ORGANIZON RAUNDIN E TRETË TË KONFERENCËS SË IPR-IT

INSPEKTIMI I TREGUT në qendër të vëmendjes

Dhoma Amerikane e Tregtisë, në ditët e para të muajit dhjetor 2014, në vazhdimësi të angazhimeve të saj në lidhje me pronësinë intelektuale organizoi Konferencën e tretë Kombëtare mbi të Drejtat e Pronësisë Intellektuale, duke u fokusuar kësaj radhe tek çështja e Inspektimit të Tregut dhe problematikat që paraqet aktualisht ky proces.

Në tre panele të veçanta, Dhoma Amerikane ka bashkuar titullarë të Ministrive dhe institucioneve qendrore, që mbulojnë çështjet e Pronësisë Intellektuale si dhe përfaqësues të Delegacionit të BE-së në Shqipëri dhe të Ambasadës Amerikane, të cilët folën mbi politikën që po ndiqen për të sistemuar një nga problemet më themelore të tregut të brendshëm.

Ekspertë të institucioneve kanë sjellë informacion të përditësuar mbi reformën që po kryhet dhe që duhet të përfundojë në vitin 2015. Bizneset kanë qenë gjithashtu të përfaqësuar në një panel, i cili paraqiti informacione shumë të vlefshme, që prekin sektorë të ndryshëm, duke filluar nga ai i softwareve, farmaceu-

tike, automjeteve, etj.

Ndër të tjera, në qendër të diskutimit kanë qenë risitë që do të sjellë ligji i ri për mbrojtjen e të drejtës së autorit, që pritet të miratohet së shpejti (prej shumë kohësh tashmë) fenomeni i piraterisë, i cili i sjell biznesit humbje të konsiderueshme çdo vit.

Presidenti i Dhomës Amerikane të Tregtisë, Mark Kroford, ka vënë në dukje se zbatimi dhe mbrojtja e të drejtave të pronësisë intelektuale është një element shumë i rëndësishëm, i cili ka një ndikim të drejtpërdrejtë në rritjen e investimeve si të huaja po ashtu edhe vendase, në çdo fushë të industrisë duke sjellë kështu dhe nxitjen e inovacionit.

“Në Shqipëri pirateria e pronësisë intelektuale është në nivelin 75 për qind, ndërkohë që ka dhe mjaft agjenci qeveritare që aplikojnë me programe të piratuara”, u shpreh zëvendësambasadori Amerikan në Tiranë, z. Henri Zhardin.

Drejtuesja e Komitetit të IPR-it në Dhomën Amerikane, znj. Renata Leka, ka vënë theksin në punën disa vjeçare të Dhomës Amerikane të Tregtisë, për të sjellë në të njëjtën tryezë ligjvënësit, institucionet që zbatojnë ligjin mbi të drejtat e pronësisë intelektuale si dhe bizneset. Përballja e tyre ka sjellë informacione të vlefshme mbi problematikat me të cilat përballlet biznesi, që nga mangësitë në legjislacionin përkatës, mosfunksionimin efikas të institucioneve publike, nivelin e lartë të piraterisë dhe problematikat në inspektimin e tregut, kryesisht në kuadër të mbro-

frame of the protection of intellectual property rights.

The piracy phenomenon causes huge damage to the Albanian economy and also worries investors, creating insecurity about their potential investments in Albania. Even the European Union has paid special attention to the piracy issue in its progress reports on Albania. An EU Delegation representative in Tirana said Albania still has a lot of work to do on the legal structure and making its institutions efficient.

Meanwhile, Albania's deputy Economy Minister, Mrs. Brunilda Paskali, said the working group responsible for the implementation of the 2010-2015 Intellectual Property Strategy is holding meetings at an institutional level. A representative of the Culture Ministry said the ministry had also established a working group which is working on the copyright draft law and other related rights which has been returned for some changes. The interest groups will be informed in time of the changes and be given the opportunity to express their views on the bill.

Meanwhile, the market supervision continues remaining inexistent although a very necessary structure which enables the market inspection in all its fields, including the safety of products and the respect of the intellectual property rights.

Mr. Ilir Zela, the head of the Central Inspectorate, said efficient methodologies will be applied on market inspection, relying on risk assessment methods to identify problematic businesses.

The third national conference on intellectual

The piracy phenomenon causes huge damage to the Albanian economy and also worries investors, creating insecurity about their potential investments in Albania.

property rights organized by AmCham unveiled the issues businesses currently face while operating in the domestic market and the huge damage incurred. The market supervision road map, which is being compiled by the Ministry of Economic development, Trade and Entrepreneurship, and coordinates work with all institutions dealing with the issue of the protection of intellectual property rights, must be made operational immediately. Market inspection remains a serious issue and this institution has not been made operational even though it was promised that it would be active starting January 2015.

be active starting January 2015.

In addition, the process of education and acquaintance with intellectual property rights is an important issue which has not been taken into consideration yet by the respective institutions, despite having already become part of the national strategy in this field. The introduction of the respective curricula in the education system is a novelty which has been requested by the business community for a long time to enable the process of necessary knowledge on intellectual property rights while at school as happens all over Europe.

Last but not least, institutions responsible for the protection of intellectual property rights still have a lot of work to do and in this respect, the business community has made it a priority that these structures are made operational as soon as possible, especially those dealing with the market inspection in order to guarantee progress of work and safety of markets for Albanian consumers.

jtjes së të drejtave të pronësisë intelektuale.

Fenomeni i piraterisë i shkakton dëme të mëdha ekonomisë shqiptare dhe njëkohësisht i shqetëson investitorët duke i ofruar atyre pasiguri në investimet potenciale të tyre në tregun shqiptar.

Edhe Bashkimi European i ka kushtuar një vend të posaçëm në çdo raport të progresit, çështjes së piraterisë në Shqipëri. Zv. Ambasadori i Delegacionit të BE-së në Shqipëri, ka bërë të ditur se ka akoma mjaft punë për t'u bërë me strukturën ligjore dhe vendosjen në efikasitet të institucioneve.

Ndërkohë, zëvendësministria e Ministrisë së Ekonomisë, znj. Brunilda Paskali, ka raportuar se po kryhen takime në nivel institucional të grupit të punës, që është përgjegjës për zbatimin e Strategjisë mbi Pronësinë Intelektuale 2010-2015.

Përfaqësuesi i Ministrisë së Kulturës raportoi se ka ngritur gjithashtu një grup pune, i cili po punon mbi projektligjin për të drejtën e autorit dhe të drejtat e tjera të lidhura me të, i cili është kthyer sërish për disa rregullime. Grupet e interesit do të informohen në kohë për ndryshimet dhe do t'u jepet mundësia të sjellin opinionet e tyre mbi ligjin. Nga ana tjetër, Mbikëqyrja e Tregut vazhdon të jetë ende një strukturë inekzistente po aq dhe e domosdoshme, strukture e cila do të mundësojë inspektimin e tregut në të gjithë fushat e tij si në aspektin e sigurisë së produkteve, po ashtu edhe të respektimit të të drejtave të pronësisë

intelektuale.

Drejtori i Inspektoriatit të Përgjithshëm, z. Ilir Zela, ka deklaruar se do të aplikohen metodologji efikase në inspektimin e tregut, duke u mbështetur në metodat e riskut për të evidentuar bizneset problematike.

Konferenca e Tretë Kombëtare mbi të Drejtat e Pronësisë Intelektuale e organizuar nga Dhoma Amerikane e Tregtisë, arriti të nxjerrë në pah problematikat me të cilat përballlet sot biznesi, duke punuar në tregun e brendshëm dhe që i shkaktojnë dëme të konsiderueshme.

Duhet vënë në zbatim me urgjencë udhëzuesi i mbikëqyrjes së tregut, i cili është duke u përgatitur në Ministrinë e Zhvillimit Ekonomik, Tregtisë dhe Sipërmarrjes dhe koordinon punën me të gjitha institucionet që merren me çështjen e mbrojtjes së të Drejtave të Pronësisë Intelektuale.

Inspektimi i Tregut, vazhdon të mbetet problem shqetësues dhe ky institucion nuk është vënë në punë edhe pse është premtuar që do të jetë aktiv në janar të 2015-ës.

Po ashtu, procesi i edukimit dhe i njohjes me të drejtat e pronësisë intelektuale është një çështje e rëndësishme, e cila ende nuk është marrë në konsideratë nga institucionet përkatëse, pavarësisht se është tashmë pjesë e strategjisë kombëtare në këtë fushë. Futja në sistemin shkollor e kurrikulave përkatëse është një risi që po kërkohet prej kohësh nga biznesi, për të mundësuar procesin e edukimit me njohuritë e nevojshme mbi të drejtat e pronësisë intelektuale që në bankat e shkollës, ashtu si në mbarë vendet europiane.

Se fundi, mbetet ende punë për t'u bërë nga ana e institucioneve përgjegjëse për mbrojtjen e të drejtave të pronësisë intelektuale, dhe në këtë këndvështrim biznesi kërkon si prioritet të vetin, që sa më parë të bëhen efektive këto struktura, kryesisht ato që merren me inspektimin e tregut, në funksion të mbarrëvajtjes së punës dhe sigurisë në treg në favor të konsumatorit shqiptar.

Fenomeni i piraterisë i shkakton dëme të mëdha ekonomisë shqiptare dhe njëkohësisht i shqetëson investitorët duke i ofruar atyre pasiguri në investimet potenciale të tyre në tregun shqiptar.

Deloitte survey, WoBAC permanent group introduced

WoBAC discussed women's achievements in entrepreneurship with Deloitte

AmCham's Women in Business Activity Committee used the opportunity made available at a Deloitte meeting to introduce the new chair of the committee and its permanent group. Greeting all participants, Lutjana Konomi, briefly introduced the objectives of the group that heads the entire activity of WoBAC this year.

The meeting was organized with the support of Deloitte to introduce AmCham members with the results of a survey organized by the financial services firm with heads of the country's most popular businesses regarding the position of women in business in leading roles and other leadership issues – as well men and women's advantages in leadership and a quota system.

The results of this report were introduced by representatives of Deloitte and served to open a broad discussion over the current level of women's involvement in business and their job performance. According to them, 207 C-level executives (CEOs, CFOs) took part in this survey. These executives are active in local and multinational companies in the country.

Introducing their report, representatives of Deloitte & Touche said they had concluded that both women and men have complementary management styles. The best solution, not only for the entrepreneurship, but the whole of the society, would be more diversity and contribution by both genders based on talent and meritocracy. The outcome was agreed by a considerable part of participants in the meeting who has an open discussion over the results of the poll.

Referring to the report, 66.4 percent of the respondents perceive women in leading positions as very professional, 40 percent believe women have

better analytical skills, and 40.5 percent think honesty is the top characteristic of women.

Women are also more stable (31.3 percent) and more committed (36.1 percent), according to the survey.

However, women heading Albanian enterprises are inclined to achieve less successful results in decision-making. Only one-third of the surveyed people consider women as having high leadership qualities.

The Deloitte research portrays women as very attracted to continuous investment in themselves when it comes to professional knowledge and qualification. Some 47 percent of the respondents said women have better results in their professional development and acquiring new skills. This is also reflected on their professional progress, with 36 percent of respondents saying that women achieve a better performance. The research clearly accepts that women have a special gift which also makes a real difference in the workplace. This is about being more successful than men in maintaining a healthy equilibrium of life at work. Some 62 percent of executives admit that women have better results than men in benefiting a fair balance of the work-life equilibrium.

Prezantohet sondazhi i Deloitte & Touche dhe grupi i ri permanent i WoBAC-ut

WoBAC flet me Deloitte & Touche mbi arritjet e grave në sipërmarrje

Përfaqësuesit e Deloitte & Touche duke prezantuar raportin e tyre kanë arritur në përfundimin se gratë dhe burrat kanë stile menaxhimi përplotësuese. Zgjidhja më e mirë, jo vetëm për sipërmarrjen, por edhe për gjithë shoqërinë, do të ishte përmirësimi i diversitetit dhe kontributi nga të dy gjinitë, bazuar në talent dhe meritokraci. Me këtë rezultat kanë qenë dakort një pjesë e mirë e pjesëmarrësve në takim, të cilët kanë bërë diskutime të hapura mbi disa rezultate të sondazhit.

Kështu, duke iu referuar raportit, 66.4 % e të anketuarve i perceptojnë gratë në pozicionet drejtuese si tepër profesioniste, 40% besojnë se gratë kanë aftësi të mira analitike, 40.5 % mendojnë se ndershmëria është karakteristika kryesore e grave. Gratë janë gjithashtu më të qëndrueshme (31.3%) dhe më të angazhuara (36.1%). Gjithsesi, gratë në krye të sipërmarrjeve shqiptare janë të prirura të arrijnë rezultate më pak të mira në fushën e vendimmarrjes (13.6 %) dhe vetëbesimit (23.6%). Vetëm një e treta e të anketuarve i konsideron gratë me aftësi të larta lidërshepi.

Hulumtimi i Deloitte & Touche i portretizon gratë si mjaft të tërhequra nga investimi i vazhdueshëm te vetja e tyre, kur bëhet fjalë për dije dhe mprehtësi profesionale. 47% e të anketuarve u shprehën se gratë përftojnë rezultate më të mira në zhvillimin e tyre personal dhe në përfundimin e aftësive të reja. Kjo pasqyrohet gjithashtu edhe në përparimin profesional të tyre, kur 36% e tyre thonë se gratë arrijnë një performancë më të mirë. Hulumtimi pranon qartësisht se gratë kanë dhuntinë e veçantë, që bën dhe ndryshimin e njëmendët në vendin e punës. Bëhet fjalë për të qenit më të suksesshme se burrat në mbajtjen e një ekuilibri të shëndetshëm të jetës në punë. 62% e drejtuesve pranojnë se gratë kanë rezultate më të mira se burrat në përfundimin e një drejtpeshimi, ekuilibri të drejtë punë-jetë.

Komiteti Aktiv i Grave në Biznes ka shfrytëzuar takimin me Deloitte & Touche, për të prezantuar kryetaren e re të Komitetit dhe grupin permanent. Lutjana Konomi, duke përshëndetur të gjithë të pranishmit, bëri shkurtimisht të njohur dhe objektivat e punës së këtij grupimi që do të drejtojnë gjithë aktivitetin e Komitetit të Gruas gjatë këtij viti.

Takimi është organizuar nga ky komitet me mbështetjen e Deloitte & Touche, për të njohur anëtarët e Dhomës Amerikane me rezultatet e një pyetësoi të organizuar nga kjo kompani me drejtues të bizneseve më të njohur në vend, në lidhje me pozicionin e gruas në biznes në role drejtuese dhe çështje të tjera të lidërshepit, pikat e forta në drejtëm, të burrave dhe grave, kuotat në biznes e të tjerë. Rezultatet e këtij raporti u prezantuan nga përfaqësueset e Deloitte & Touche dhe shërbyen për të hapur një diskutim të gjerë, mbi nivelin aktual të përfshirjes së grave në biznes dhe performancën e punës së tyre. Sipas tyre, 207 ekzekutivë të nivelit (CEO, CFO) morën pjesë në këtë sondazh. Këta drejtues janë aktivë në kompani lokale dhe shumëkombëshe në vend.

How language strategy can help businesses

WHAT IS THE BIG ISSUE THESE DAYS FOR BUSINESSES AND INTERNATIONAL ORGANISATIONS?

Organisations are losing business and opportunities because they don't have a language strategy. Organisations that do have a strategy see a clear business benefit.

HOW DO WE KNOW? IS THERE ANY RELEVANT RESEARCH?

We have found that only a quarter (27%) of companies provided language training for their employees. And they have seen a 45% improvement in export sales! Why? Because better language skills inspires trust, builds customer rapport, and enables businesses to respond effectively to customers' needs.

SO WHAT DO COMPANIES AND ORGANISATIONS NEED TO DO?

You need a proper language management strategy. You need to adapt your website and social media to different languages and cultures. You need to recruit staff with proven language skills. Then record their language skills and provide tailored language training.

HOW DO YOU KNOW ALL THIS?

The British Council initiated the 'Language Rich Europe' research project which explored language learning across 18 European countries. The aim was to exchange good practice, to promote European cooperation in developing language policies and practices, and to raise awareness of recommendations of the European Union and Council of Europe. You can see the full reports and recommendations at the website www.language-rich.eu

WORD ON THE STREET IS THAT THE BRITISH COUNCIL HAS A NEW GLOBAL ENGLISH TEST CALLED 'APTIS'. HOW DOES APTIS HELP COMPANIES GROW THEIR BUSINESS?

You can use Aptis to filter and evaluate your current employees. You can do the same for potential employees by testing their English language skills for recruitment purposes. Also you can identify your employees' language training needs. We map their test scores to the Common European Framework Reference for language levels, so our Aptis test accurately assesses candidates' ability in all four English skills.

IF YOU HAD TO SUM UP APTIS IN ONE WORD, WHAT WORD WOULD YOU CHOOSE?

Flexibility. You can deliver Aptis by computer or by pen and paper. You can also decide which combination of skills you want to test – in fact you can choose any combination of speaking, listening, reading and writing. You can also decide where you want to conduct the tests – at computers in your own office, or using pen and paper-based tests in different venues. We can also customise the test to include content relevant to your company and your needs. We can put your branding on the test. And we deliver test results to you within 24 hours.

HOW RELIABLE IS APTIS AS A TEST OF ENGLISH LANGUAGE APTITUDE?

Very reliable indeed. Aptis has been developed by world leading experts in English language assessment. They have based Aptis on the most influential test validation theory in modern assessment – the socio-cognitive framework. Aptis is also backed by academic research, and by the British Council's 70+ years of experience as a world authority in English teaching and assessment services, and in developing and delivering examinations.

SO, APTIS CAN HELP COMPANIES BY ENABLING THEM TO (1) RECRUIT STAFF WITH THE NECESSARY ENGLISH LANGUAGE SKILLS, (2) RECORD THESE SKILLS AND (3) PROVIDE ANALYSIS TO INFORM FURTHER TRAINING REQUIRED. HOW THEN CAN THE BRITISH COUNCIL SUPPORT THE ACTUAL ENGLISH LANGUAGE TRAINING PROGRAMMES OF COMPANIES?

We have a whole range of online materials specially designed for English learners on our LearnEnglish website. We have skills practice, grammar and vocabulary exercises, English business videos and podcasts, and much more. We're also developing more and more mobile applications for English learning – for both Android and Apple. We also have started up quite successfully B2B language training programs in Albania and we might be able to help organisations on that as well

HOW CAN WE FIND OUT MORE ABOUT APTIS?

You can contact our staff in Albania through the e-mail address: examsalbania@britishcouncil.org.al or check out our Aptis webpage: <http://www.britishcouncil.org/aptis>

Tony O. Brian
BRITISH COUNCIL DIRECTOR, WESTERN BALKANS

WoBAC visits Cubi Art Gallery studio

*Stone mosaics symbolize
Albania figures*

AmCham's Women in Business Activity Committee held its next meeting in the studio of well-known painter Myftar Cubi. The painter is known especially for his stone mosaics, a considerable part of which symbolize historic figures in Albania.

Members of the WoBAC Committee visited the studio where Myftar Cubi's artworks were displayed and were introduced to his technique in creating them. Working to select the stones and creating the mosaic is a huge commitment requiring care and an artistic spirit.

Through the years, the works of the Cubi studio have been placed in prestigious offices and have represented Albania. They have become part of exhibitions in Albania and abroad. When speaking about his works, Myftar Cubi reflects the love everybody has for their creations and the strong connection to them.

AmCham members described the meeting and the morning coffee at the Cubi Studio as very interesting and availed of the opportunity to wish them success in their work. Vjollca Cubi, who is the manager of the studio, spoke about the challenges they faced to promote Myftar Cubi's works on the market before having the current success.

WoBAC viziton studion e Art Galeri Cubi

*Mozaikët me gurë që
personifikojnë Shqipërinë*

Komiteti Aktiv i Grave në Biznes takimin e radhës e ka patur në studion e piktorit të njohur Myftar Cubi. Piktori është i njohur sidomos për mozaikët e tij në gurë, të cilët në pjesën më të konsiderueshme të tyre personifikojnë figura historike të Shqipërisë.

Anëtarët e Komitetit të WoBAC-ut kanë vizituar studion, ku kanë qenë të ekspozuara punimet e Myftar Cubit dhe janë njohur me mënyrën se si ai punon për të realizuar këto punime. Puna për të përzgjedhur gurët dhe për të krijuar mozaikun është një angazhim i madh që kërkon kujdes dhe shpirt artistik.

Në vite punimet e Studios Cubi janë vendosur në zyra prestigjioze dhe kanë prezantuar Shqipërinë. Ato janë bërë objekt ekspozitash brenda dhe jashtë vendit. Kur flet për punimet e veta, Myftar Cubi reflekton dashurinë që ka çdokush për krijimin dhe lidhjen e fortë me to.

Anëtarët e Dhomës Amerikane e konsideruan mjaft interesant takimin dhe kafën e mëngjesit tek Studio Cubi dhe përfituan nga rasti për t'i uruar atyre suksese të mëtejshme në punën e tyre. Vjollca Cubi që është edhe menaxherja e studios, ka folur për sfidat që kanë kaluar për të promovuar punimet e Myftar Cubit në treg dhe për të patur suksesin që ka sot.

COOPERATING TO INCREASE AMERICAN INVESTMENTS

Ambassador DONALD LU visits AmCham offices

The new U.S. Ambassador to Tirana, Donald Lu, visited the offices of the American Chamber of Commerce in Albania, meeting the AmCham Board of Directors and the chamber's staff.

Mr. Lu introduced himself to the AmCham board and the discussion revolved around the business climate in Albania, priority and profitable sectors to invest and well as what can be done to promote the growth of foreign investments in Albania.

AmCham President Mark Crawford told Ambassador Lu about the chamber's intensive work with its members and the close cooperation it has had at all times with the U.S. Embassy in Tirana, whose assistance has been quite beneficial.

Mr. Lu, who recently arrived in Tirana to take his new post, spoke about his long experience in diplomacy and his great desire to further develop Albanian-American relations during his mandate in this country.

He wanted to find out about opportunities in Albania, by asking a simple question to AmCham Board members about the businesses they lead: What would you do if you had \$10 million to invest in the for-profit sector, and what are the areas where that money can be invested to yield the largest profit. There were a lot of ideas that came from the board members, who all lead successful businesses in Albania. Each shed light on potential project that could be fruitful not only for the country's economy but for foreign investors as well.

Ambassador Lu's visit happen to fall on the seventh anniversary of Kosovo's declaration of independence, which led to a discussion about regional cooperation in which AmCham participates, presented by AmCham Executive Director Floreta Luli-Faber. At the end of his visit, Mr. Lu was given a gift by the AmCham board members -- a statue of Skanderbeg -- as well as several key AmCham Albania publications.

BASHKËPUNOJMË PËR TË RRITUR INVESTIMET AMERIKANE

Ambasadori DONALD LU viziton Dhomën Amerikane të Tregtisë

Z. Lu duke u prezantuar me anëtarët e bordit, ka folur për eksperiencën e tij të gjatë në diplomaci dhe për interesin e madh në marrëdhëniet e mira shqiptaro-amerikane.

Ambasadori Amerikan në Tiranë, z. Donald Lu, ka vizituar ambjentet e Dhomës Amerikane dhe pati një takim me bordin drejtues dhe stafin e AmCham-it.

Z. Lu është prezantuar me bordin drejtues të Dhomës dhe ka diskutuar në lidhje me klimën e biznesit në Shqipëri, sektorët prioritarë dhe më fitimprurës për të investuar si dhe masat nxitëse që duhen ndërmarrë për të rritur investimet e huaja në Shqipëri.

Presidenti i Dhomës Amerikane, Mark Kroford, ka njohur Ambasadorin Donald Lu me punën intensive që bën Dhoma me anëtarët dhe bashkëpunimin e ngushtë që ka patur gjatë gjithë kohës me Ambasadën Amerikane, asistencë e së cilës ka qenë mjaft e dobishme. Z. Lu duke u prezantuar me anëtarët e bordit, ka folur për eksperiencën e tij të gjatë në diplomaci dhe për interesin e madh që ka për të zhvilluar gjatë kohës që është në Shqipëri marrëdhëniet e mira shqiptaro-amerikane. Ai ka pyetur me mjaft interes për

biznesin që drejton secili prej anëtarëve të bordit, duke hapur dhe një diskutim mbi idetë që ka secili prej tyre në investimet që 10 milion dollarë nuk janë pak për t'i investuar në një sektor fitimprurës. Z. Luu ka dashur të dijë idenë e gjithësecilit, se cilët janë sektorët që mund të investohen me fitim këto para. Idetë e ardhura nga anëtarët e bordit që drejtojnë biznese të suksesshme kanë qenë të shumta dhe secili ka hedhur dritë mbi projekte të mundshme dhe të fryshme jo vetëm për ekonominë e vendit, por dhe për investitorët e huaj.

Ndërkaq, vizita e z. Lu në Tiranë ka përkthyer edhe më përvjetorin e shtatë të Kosovës dhe duke folur për marrëdhëniet rajonale që po zhvillon Dhoma Amerikane, Drejtorja e AmCham-it, Floreta Luli Faber, ka përmendur punën e madhe dhe marrëveshjet që janë nënshkruar mes Dhomave Amerikane, për të punuar për krijimin e një tregu të përbashkët rajonal që do të nxisë edhe investimet e huaja.

Në fund të vizitës së tij, z. Lu iu dhurua nga anëtarët e Bordit statuja e Skënderbeut si dhe disa publikime të Dhomës Amerikane të Tregtisë.

COOPERATING TO INCREASE AMERICAN INVESTMENTS

AMBASSADOR DONALD LU *chooses Elbasan for first visit*

The American Chamber of Commerce in Albania organized a meeting with representatives of the business community in Elbasan, which was also the first venue for a visit outside Tirana for the new U.S. Ambassador to Albania, Donald Lu.

The meeting focused on doing business in Elbasan, the business community's dealings with local and central authorities and opportunities to increase investments in the city. Ambassador Lu chose Elbasan as the place to start his official meetings across Albania, a move that was highly appreciated not only by local authorities but also by representatives of the city's business community.

"My first trip in Albania brought me to Elbasan. And your city's traditions and history are to be admired," Ambassador Lu said during the meeting. Participants at the meeting presented issues affecting different sectors ranging from construction and mineral processing to growing fresh flowers. They explained the challenges faced with the fiscal system, official procedures as well as dealing with the banks.

During the meeting, Mr. Lu asked business rep-

resentatives how they perceived trade relations with the United States, and how those among them who are engaged in trade would go about offering their products to the large American market.

Elbasan business representatives said they had seen success in the American market in the trade of medicinal plants and base materials for electronic equipment. They added the mining sector has good potential, because Albania is rich in iron and nickel ore, which are in great demand in the international market. In terms of problems they face daily in their business activity, company representatives said they had issues with the fiscal burden, bureaucracy in the local administration and limited financing opportunities. Businesses outside Tirana face more difficulties in finding investments and funding sources and convincing banks to issue loans is becoming increasingly difficult, they added. Often, the cost of obtaining a loan is unbearable for businesses, placing financing beyond their reach.

Elbasan business representatives also invited Ambassador Lu to be part of the great Summer Day Fair organized annually in Elbasan to mark the end of winter in March.

BIZNESI FLET PËR SFIDAT E ZHVILLIMIT

AMBASADORI DONALD LU *takimin e parë në Elbasan*

Dhoma Amerikane e Tregtisë ka organizuar një takim pune me anëtarë të Dhomës Amerikane dhe përfaqësues të biznesit të Elbasanit dhe Ambasadorin e ri Amerikan në vendin tonë, z. Donald Lu. Takimi është fokusuar në ecurinë e punës së biznesit në Elbasan, mënyrën se si ai bashkëpunon me autoritetet lokale dhe ato qendrore dhe mundësinë e rritjes së investimeve edhe në këtë qytet.

Ambasadori i ri Amerikan ka zgjedhur Elbasanin, si vendin ku ka filluar takimet e tij zyrtare në Shqipëri dhe kjo është vlerësuar shumë jo vetëm nga autoritetet vendore, por dhe nga përfaqësuesit e biznesit.

“Udhëtimi im i parë në Shqipëri fillon nga Elbasani dhe ju keni një qytet me një traditë dhe histori për t’u admiruar” – tha Ambasadori Lu gjatë takimit.

Pjesëmarrësit në takim e kanë njohur z. Lu me problematikat sektoriale, që nga ajo e fushës së ndërtimit dhe mineraleve e deri tek rritja dhe zhvillimi i luleve, duke shpjeguar sfidat që kalojnë për të përballuar sistemin fiskal, procedurat e deri tek raporti me bankat.

Gjatë takimit, z. Lu i ka pyetur bizneset se si e mendojnë ata zhvillimin e marrëdhënieve tregtare me Amerikën dhe si operojnë ata që kanë tregti, për të ofruar produktet e tyre në tregun e madh Amerikan. Përfaqësuesit e biznesit në Elbasan vlerësuan si të suksesshëm me tregun Amerikan tregtinë e bimëve medicinale dhe të pajisjeve elektronike. Mjaft potencial ka dhe sektori mineral, sepse Shqipëria është e pasur me hekur dhe nikel, lëndë minerare këto mjaft të kërkuara nga tregu jashtë.

Ndërkaq, në problematikat e përditshme të aktivitetit të tyre, përfaqësuesit e biznesit veçuan barrën fiskale, burokracitë me administratën lokale dhe mundësitë e kufizuara të financimit të biznesit të tyre. Bizneset në rrethe e ndiejnë më shumë vështirësinë e gjetjes së investimeve dhe burimeve të financimit dhe përballja me bankat po bëhet gjithnjë e më e vështirë. Kosto e marjes së një kredie po bëhet e papërballueshme nga biznesi dhe i tejkalon mundësitë e tyre.

Përfaqësuesit e biznesit në Elbasan e ftuan Ambasadorin Lu që të jetë pjesë e Panairit të madh në Ditën e Verës, një ditë kjo e veçantë për qytetin e Elbasanit.

AMCHAM OPENS DISCUSSIONS AT THE NATIONAL ECONOMIC COUNCIL

The American Chamber of Commerce appreciates the cooperation and positive willingness of the government and its institutions to talk and discuss on problems that arise. It is important for us, the commitment of the government to take in consideration some fundamental issues that we have addressed for a long time and we see them implemented today.

We believe that the dialogue is the most effective way of problems solution and this table is the appropriate place to address the issues that the business faces in its activity and we have the duty to solve them.

The law "On National Economic Council" approved by the Albanian Parliament, obliges the government to publish the draft laws with effect in the economic sector and to leave a period of 60 days for public consultation before the act takes legal effect. This has also been one of AmCham requests in years, a request which aims the establishment of a reasonable transition time from approval of the new act until its entry into force.

In this context, AmCham expresses its concern that while the new VAT law has entered into force on January 1st, 2015, the Instruction of the Ministry of Finances which will make possible the right implementation of this law and the clarification of the more specific schemes and procedures (for example, special schemes for cigarettes and prepaid cards), is not yet approved.

Moreover, the new VAT law obliges the Ministry of Finance to approve the respective Instruction no later than 4 months from the date of publication of this law in the Official Gazette. The law was published on August 13th, 2014 and consequently, the sublegal acts should have been approved and published no later than December 13th, 2014, in order to enter into force from January 1st, 2015.

As of today, the Ministry has yet not approved the Instruction on VAT, leaving a legal vacuum and even

Members' expectations on the government's VAT law implementation

creating a stagnation situation for the business, which still is not familiar with the VAT law.

AmCham emphasizes again that it is necessary that in parallel with every new law, especially for basic laws like the VAT law, parallel sublegal acts must be compiled, which will enable its implementation and the business community should be given the necessary time to be familiar with them. It is important for us, not only to be part of the discussions, but also to have enough time to know and inform our members on expected legal changes and how they should know and prepare to implement this law.

In these conditions, considering the particular importance of the provisions of the Instruction in understanding, clarifying and supplementing the provisions of the law, AmCham would very much appreciate if the implementation of the new law is suspended until July 1st, 2015, so that during this time, the Ministry of Finance will finalize the respective Instruction and consult it with businesses in a reasonable time.

DHOMA AMERIKANE HAP DISKUTIMIN NË KËSHILLIN EKONOMIK KOMBËTAR

Çfarë presim nga qeveria për zbatimin e ligjit të TVSH-së

Ligji “Për Këshillin Ekonomik Kombëtar” i miratuar nga Kuvendi i Shqipërisë, detyron administratën shtetërore që të publikojë projekt-aktet me efekt në sektorin e ekonomisë dhe që këto projekt-akte të konsultohen për një afat prej 60 ditësh përpara sesa akti të marrë fuqi juridike. Kjo ka qenë edhe një nga kërkesat e Dhomës Amerikane në vite, që synonte krijimin e një afati të arsyeshëm tranzicioni nga miratimi i aktit të ri deri në hyrjen e tij në fuqi.

Në këtë kontekst, Dhoma Amerikane shpreh shqetësimin që ndërkohë që ligji i ri i TVSH-së ka hyrë në fuqi që në datën 1 janar 2015, akoma nuk është miratuar Udhëzimi i Ministrisë së Financave, që do të bëjë të mundur implementimin e saktë të këtij ligji dhe sqarimin e shumë skemave dhe procedurave të veçanta (psh skemat e veçanta për cigaret dhe kartat e parapaguara).

Për më tepër, Ligji i ri për TVSH-në e detyron Ministrinë e Financave të miratojë Udhëzimin përkatës, jo më vonë se 4 muaj nga data e botimit të këtij ligji në Fletoren Zyrtare. Ligji u botua në 13 gusht 2014 dhe rrjedhimisht, aktet nënligjore duhet të ishin miratuar dhe publikuar jo më vonë sesa data 13 dhjetor 2014, në mënyrë që të hyjnë në fuqi nga 1 janari 2015.

Ministria nuk e ka miratuar ende Udhëzimin për TVSH-në, duke lënë në këtë mënyrë një boshllëk ligjor, por duke krijuar një situatë amullie mes biznesit që akoma nuk e njeh mirë ligjin e TVSH-së.

Në këto kushte, duke konsideruar rëndësinë e veçantë të dispozitave të Udhëzimit në kuptimin, sqarimin dhe plotësimin e dispozitave të ligjit, ne jemi të mendimit që zbatimi i ligjit të ri të pezullohet deri në datën 1 korrik 2015, në mënyrë që gjatë kësaj kohe, Ministria e Financave të finalizojë udhëzimin përkatës dhe ta konsultojë atë me bizneset në një kohë të arsyeshme.

AmCham ri-thekson se është e nevojshme që paralelisht me çdo ligj të ri, por sidomos për ligje themelore si ai i TVSH-së, të hartohen paralelisht dhe aktet nënligjore që do të mundësojnë zbatimin e tij dhe komunitetit të biznesit duhet t'i jepet koha e nevojshme për t'u njohur me to. Për ne, është e rëndësishme që jo vetëm të jemi pjesë e proceseve të diskutimit, por dhe të na lihet koha e mjaftueshme për të njohur dhe informuar anëtarët tanë, mbi ndryshimet e pritshme dhe mënyrën se si ata duhet të njohin dhe të përgatiten ta zbatojnë këtë ligj. Ky informacion që i përcillet anëtarëve ju ndihmon edhe ju sepse e vendos administratën tatimore përballë një komuniteti biznesi profesional dhe të mirëinformuar, duke evituar edhe keqinterpretime të panevojshme.

SOCIAL RESPONSIBILITY BRINGS AMCHAM MEMBERS TOGETHER

CSR Committee established

Members of the American Chamber of Commerce in Albania are familiar with Corporate Social Responsibility, as many of them have included the principle in their operations in Albania.

Increasingly, the positive trend is that CSR is applied not only by international companies in Albania, but domestic businesses too have begun to adopt the most advanced systems of economic and social commitment to the society in which they operate. A large group of AmCham members see social responsibility as a clear commitment and part of their goals.

Their projects were presented at the first meeting AmCham organized to promote social responsibility. The chamber invited its members to commit to CSR under AmCham's logo. About 30 companies responded to the call and brought to the table not only an idea of the projects they are implementing, but also some clear goals on which AmCham and its members can focus.

The focus of the meeting was the establishment of AmCham's CSR Committee, which now joins the other committees that are vital to the chamber's work.

AmCham members actively engaged in Corporate Social Responsibility issues responded to the chamber's invitation to set up a committee that will focus solely on CSR.

About 14 members were in attendance, including two AmCham board members -- Mrs. Loreta Peçi and Mr. Peter Clavelle-- as well as Deputy Chief of Mission of the U.S. Embassy in Tirana, Henry Jardine, and AmCham Executive Director Floreta Luli-Faber. They officially created the new CSR Committee and set its basic objectives.

Mrs. Luli-Faber informed all participants about

Përgjegjësia Sociale bashkon anëtarët e Dhomës Amerikane të Tregtisë

Ngrihet Komiteti CSR-it

Përgjegjësia Sociale e Korporatave nuk është një term i panjohur për anëtarët e Dhomës Amerikane. Por për një pjesë të mirë të tyre përbënte një profil të qartë të aktivitetit të tyre në Shqipëri.

Lajmi i mirë është se këtë profil nuk e kanë vetëm korporatat apo kompanitë e huaja të vendosura në Shqipëri, por dhe kompanitë shqiptare që kanë filluar të adoptojnë sistemet më të përparuara të angazhimit ekonomik dhe social që duhet të ketë një kompani në ambjentin ku punon. Ndërkohë që, për një pjesë të mirë të anëtarëve të Dhomës Amerikane, përgjegjësia sociale përbën një projekt të qartë të angazhimit të tyre.

Projektet e tyre ata i bënë të njohura në takimin e parë të Dhomës Amerikane të organizuar në Tetovë, që promovonte përgjegjësinë sociale të kompanive dhe i ftonte ata ta zhvillonin më tej atë nën logon e AmCham-it. Rreth 30 kompani iu përgjigjën ftesës dhe sollën jo vetëm një ide të projektit me të cilin po punonin, por dhe disa qëllime të qarta në të cilat duhet të përqendrohej Dhoma Amerikane. Gjatë këtij takimi, zv. Ambasadori i SHBA-se në Tiranë z. Henry Jardine theksoi rëndësinë e Përgjegjësisë Sociale të Korporatave dhe rolin që mund të luajë Dhoma Amerikane në këtë drejtim.

Një impuls të qartë të këtij takimi, Dhoma Amerikane e përktheu me ftesën për të krijuar një Komitet të CSR-it, krahas komiteteve të tjera aktive në Dhomë. Anëtarët e Dhomës Amerikane të Tregtisë të angazhuar në Përgjegjësinë Sociale të Korporatave i janë përgjigjur ftesës së Dhomës, për të ngritur një Komitet që do të ketë në fokus të tij pikërisht CSR-in.

Rreth 14 anëtarë, mes të cilëve edhe dy anëtarë të Bordit Drejtues të AmCham-it, znj. Loreta Peçi dhe z. Piter Klavel, zëvendësambasadori i Ambadës Amerikane në Tiranë, z. Henri Zhardin dhe Dretorja Ekzekutive e AmCham-it, znj. Floreta Luli-Faber, ishin pjesë e takimit, i cili konkretizoi kri-

the experience the chamber has had dealing with Corporate Social Responsibility issues and important roles businesses can play in the society in which they operate.

The executive director said there had been 14 requests from AmCham members to be part of the committee and the two applications to become its chairperson. The Board of Directors will consider the requests and then approve and appoint the committee's chairperson and members.

Deputy Ambassador Jardine stressed the importance of the committee, its goals and the focus it must have on a clear platform for activities and cooperation with similar structures.

Mr. Jardine proposed that future meetings of the committee be based on a calendar of important international environmental or social dates on which events can be organized to bring into focus the attention of the members on key CSR issues.

Members of the new committee discussed the work they do in their own companies in terms of CSR. Two members, Kalo& Associates and Boga& Associates, are also part of the Social Responsibility Corporate Network and they invited the committee to work together with the network toward shared goals.

AmCham Board Member Peter Clavelle suggested that the definition for CSR to be: "Corporate Social Responsibility is the continuing commitment by business to contribute to economic development while improving the quality of life of the workforce and their families as well as of the community and society at large."

Based on that definition, the scope of the CSR Committee can be defined as: "To promote business ethics in Albania that recognize the opportunity and responsibility of the business community to set a high standard for protecting the natural, human and economic environments of citizens," based

Deputy Ambassador Jardine stressed the importance of the committee, its goals and the focus it must have on a clear platform for activities and cooperation with similar structures.

on three key elements -- Education, Public Influence and Workplace Quality.

Those attending the meeting agreed that after the committee receives the approval of the board, the first activity will be in association with the U.S. Embassy to crown the winners of the Civil Society Championship. In May, there will also be an activity where all committee members will be given the opportunity to present an exhibition or video presentation to highlight their CSR projects.

jimin e Komitetit të CSR-it dhe disa nga objektivat më themelore të tij.

Duke folur për këtë iniciativë të AmCham-it, Drejtorja Ekzekutive Floreta Luli-Faber i njohu të gjithë pjesëmarrësit me eksperiencën që ka Dhoma në çështjet që mbulon Përgjegjësia Sociale e Korporatave dhe rëndësinë që ka marrë sot për shoqërinë ky profil social i biznesit. Drejtorja Ekzekutive ka bërë të njohur se janë 14 kërkesa nga anëtarët e AmCham-it, për të qenë pjesë e këtij komiteti dhe dy kërkesa për të qenë kryetar i këtij komiteti. Do

Zëvendësambasadori i SHBA-ve në Tiranë, z. Henri Zhardin, ka theksuar rëndësinë e objektivave dhe fokusit që duhet të ketë ky komitet dhe një platformë të qartë për aktivitetet dhe bashkëpunimin me struktura të ngjashme.

të jetë Bordi Drejtues që pasi të shqyrtojë kërkesat e mbërritura, do të miratojë edhe kryetarin e këtij Komiteti. Zëvendësambasadori i SHBA-ve në Tiranë, z. Henri Zhardin, ka theksuar rëndësinë e objektivave dhe fokusit që duhet të ketë ky komitet dhe një platformë të qartë për aktivitetet dhe bashkëpunimin me struktura të ngjashme. Z. Zhardin ka propozuar që në fokus të takimeve të jetë një kalendar me data, që celebron ngjarje ambientale apo sociale ndërkombëtare, për të pasur angazhime si komitet si dhe përqendrimi i vëmendjes së anëtarëve të këtij komiteti në një fushë të caktuar të CSR-it. Anëtarët e komitetit të ri kanë folur për punën që bëjnë në kompanitë e tyre për CSR-in. Gjithashtu, dy prej tyre, që janë dhe anëtarë të Rrjetit të Përgjegjësisë Sociale të Korporatave, si Kalo & Associates dhe Boga & Associates, kanë ftuar komitetin të bashkëpunojë me këtë strukturë.

Piter Klavel, anëtar i Bordit të Dhomës Amerikane të Tregtisë ka sugjeruar që definicioni për CSR-in të jetë “Përgjegjshmëria Sociale e korporatave është angazhimi i vazhdueshëm i biznesit, për të kontribuar në zhvillimin ekonomik, duke përmirësuar cilësinë e jetës së fuqisë punëtore dhe familjeve të tyre, si dhe të komunitetit dhe shoqërisë në përgjithësi”. Mbështetur në këtë definicion, qëllimi i Komitetit të CSR-it “për të promovuar një etikë biznesi në Shqipëri, që e njeh mundësinë dhe përgjegjësinë e komunitetit të biznesit, për të vendosur një standard të lartë për mbrojtjen e mjedisve natyrore, njerëzore dhe ekonomike të qytetarëve tanë” duke u mbështetur në tre elemente kryesore; arsimimi, influenca publike dhe cilësia e vendit të punës. Në takim është rënë dakord, që pasi komiteti të marrë edhe aprovimin e Bordit, aktiviteti i parë do të jetë me Ambasadën Amerikane, për të kurorëzuar fituesit e “Kampionatit të Shoqërisë Civile” dhe në maj një aktivitet, ku të gjithë anëtarët e komitetit do të kenë mundësinë të prezantojnë nëpërmjet një ekspozite apo videove, projektin e tyre të CSR-it.

AmCham members commit to help residents in flooded areas

CSR

Committee sets aid initiative

Members of AmCham's newly-established Social Responsibility Committee met to discuss a proposal on how to best assist residents who suffered losses from the recent floods in Albania.

Committee members had offered financial and other aid to the flood victims on their own, but the meeting discussed how to bring further assistance under the AmCham umbrella and have the chamber's members united under shared plan of assistance. During the meeting, members proposed different cooperation methods, including CSR networking and setting up an assistance plan that would involve all AmCham members. Each member brought their own experience with the assistance they had provided so far and discussed the possible avenues of cooperation in further helping those affected by the floods.

AmCham set up a comprehensive plan which goes beyond direct aid from member businesses, seeking commitment by employees of member businesses. The chamber hopes such an all-inclusive aid effort will help in providing a comprehensive assistance to the flood victims.

The committee meeting discussed the idea of conducting a survey with members in order to obtain information of how companies have contributed to the aid effort so far and what kind of help they had offered. Later, AmCham would open an official bank account and would encourage all the members to donate to it on behalf of chamber's coordinated assistance plan.

Information provided at the meeting seemed to

indicate that AmCham members were willing to share their experiences about what they had done up to that point, and they said they were willing to be part of the new AmCham initiative. Many companies shared information on the type of aid and the amounts of aid they had sent to the flooded areas.

AmCham member companies that have contributed the aid effort in flooded areas:

VODAFONE ALBANIA

DIMAPAK

CMB ALBANIA

DEVOLL HYDROPOWER

ANTEA CEMENT

ERA 2000

INTESA SANPAOLO BANK OF ALBANIA

PELINKU JEANS

EHW

INTERSIG

Inisiativa e Komitetit të CSR-it

Anëtarët e Dhomës Amerikane angazhohen për të ndihmuar banorët në zonat e përmytura

informacion se sa janë kompanitë që kanë ndihmuar në këtë situatë dhe se çfarë lloj ndihme kanë ofruar. Më pas, Dhoma Amerikane do të hapë një llogari bankare dhe nëpërmjet një informacioni zyrtar do të inkurajojë të gjithë ata anëtarë që kanë dëshirë të ndihmojnë në emër të Dhomës.

Ndërkohë, të dhënat e sjella nga anëtarët e AmCham-it duket se tregojnë për një gatishmëri jo vetëm mbi përfshirjen e tyre në këtë proces, por edhe për vazhdimësinë e të qenit pjesë e kësaj inisiative. Me dhjetra kompani kanë treguar llojin dhe sasinë e ndihmës që kanë dërguar në zonat e përmytura.

Anëtarët e Komitetit të sapokrijuar të CSR-it janë bashkuar për të diskutuar idenë e ndihmës për banorët e zonave të përmytura.

Secili prej tyre në formë individuale ka patur angazhime në ndihmat që janë dhënë në natyrë apo në vlerë, por këtë radhë organizimi do të jetë nën logon e AmCham-it dhe do të sjellë një unifikim të ndihmës të të gjithë anëtarëve.

Gjatë takimit, anëtarët propozuan bashkëpunime të tjera të mundshme si ajo me network-un e CSR-it apo organizimin e një plani ndihme, ku të angazhohen të gjithë anëtarët. Secili solli eksperiencën e vet në ndihmat që janë dhënë në natyrë apo ndihma financiare dhe bashkëpunimet e mundshme.

Dhoma Amerikane do të të organizojë një plan ndihme ku në qendër do të ketë jo vetëm angazhimin e biznesit, por dhe angazhimin nëpërmjet punonjësve të bizneseve anëtare. Në këtë mënyrë do të ketë një gjithëpërfshirje në fushatën e ndihmës që Dhoma mendon të iniciojë me anëtarët e saj.

Gjatë këtij takimi, u hodh ideja që Dhoma të bëjë një sondazh me anëtarët e saj, për të marrë

AmCham member companies that have contributed the aid effort in flooded areas:

VODAFONE ALBANIA

DIMAPAK

CMB ALBANIA

DEVOLL HYDROPOWER

ANTEA CEMENT

ERA 2000

INTESA SANPAOLO BANK OF ALBANIA

PELINKU JEANS

EHW

INTERSIG

Member News

Bukuria Shqiptare Beli

Bukuria Shqiptare Beli (Albanian Beauty Beli) has launched three publications on Hairdressing, Esthetics and Make-up. The trilogy brings some of the first publications of this kind to the Albanian market. Makeup-esthetics is the basis of the professional vocabulary used in this trilogy, now available to readers.

Investment in books is the materialization of her knowledge, which every hairdresser needing help would like to have. Based on this broad didactic basis, young hairdressers and estheticians will have the opportunity to train themselves and grow stronger in the profession they have picked. The author, Beli Cafi thinks that the establishment of these curricula is a necessary basis for the esthetics and hairdressing sector, which even though seeming as a deregulated market, has the opportunity to accommodate itself and establish a clear and regulatory system.

This literature will help not only young hairdressers, but also serve as a basis for curricula in vocational training schools, starting with the training of estheticians on a didactic basis at school.

The literature in case is the basis of a two-year college headed by Bukuria Shqiptare Beli, where young specialists of this field are educated and trained.

In addition to professional literature, Bukuria Shqiptare Beli and her founder Beli Cafi (Kraja) are working with the Ministry of Labor on a project dealing with the administration of all hairdressers and estheticians who must obtain a diploma under literature licensed by the government. She is at the same time a private business board member at the Ministry of Labor.

On another note, Bukuria Shqiptare Beli has recently obtained the exclusive rights to the MAXIMA professional products, bringing them to the Albanian market.

On December 21, 2014 the Ministry of Economic Development, Trade and Tourism, under the auspices of the Prime Minister Edi Rama, organized a GALA evening for the award of 2014 GOLDEN BEE, an award for entrepreneurs that accomplished achievements, KALO & ASSOCIATES was conferred upon the award: "THE FIRM THAT PROMOTES ART"

This award had added values as it was conferred upon just while the firm was celebrating its 20th anniversary. This award is unique as it appreciates the connection between businesses and art, and finally the award was handed over by the Director of the Opera House, Mr. Ilir Kerni, right in the temple of the art.

The law firm KALO & ASSOCIATES has invested in art by supporting concerts, festivals of music, art fairs and also building of bridges between artists of Albania and the outside world. In the context of visual arts, the firm promotes art by using paintings not just for creating a relaxing atmosphere surrounded by artwork, but also to sharpen the minds of lawyers which is so important for the quality of legal services to be rendered to clients. Furthermore, the promotion of art by our law practice is considered as an important activity in our platform of development of the Corporate Social Responsibility standard, which the firm is working hard to implement and is committed to maintain.

The firm's understanding is that it is easier to build values than to maintain them, so we keep focused on finding ways out and putting efforts to strengthen the firm as an institution and add values created in the 20 years left behind.

The office encourages lawyers to make art and some of them have been inspired and have created artwork like this installation by Endrit Demiri who created the Balance of Justice with spare parts of Harley Davidson.

Lajme Anëtarësh

KALO ASSOCIATES
ATTORNEYS AT LAW

Bukuria Shqiptare Beli

Bukuria Shqiptare Beli ka hedhur në treg triologjinë e botimeve mbi Parukerinë, Estetikën dhe Make up-in, duke u bërë kështu një nga botimet e para shqiptare në këtë fushë. Make up – estetika janë baza e fjalorit profesional të përdorur në këtë triologji, që tashmë është në duart e lexuesve.

Investimi në libra është një materializim i dijes së saj, që do të donte ta kishte në duar çdo parkurier që ka nevojë për ndihmë. Mbi këtë bazë të gjerë didaktike, parukierët dhe estetistët e rinj do të kenë mundësinë të trajnojnë veten e tyre dhe të forcohen në profesionin që kanë zgjedhur. Beli Cafë mendon se krijimi i këtyre kurrikulave është një bazë e nevojshme në sektorin e estetizmit dhe parukerisë, i cili edhe pse duket si një treg i çoroditur, sërish ka mundësi për t'u sistemuar dhe për të krijuar një sistem të qartë dhe rregullator.

Këto literatura do të ndihmojnë jo vetëm parukierët e rinj, por do të shërbejnë edhe si bazë për kurrikula në shkollat profesionale, duke filluar trajtimin e estetistëve me baza didaktike që në shkolla.

Literaturat në fjalë janë edhe baza e një kolegjii dy vjeçar, në të cilin arsimohen dhe trajnohen specialistët e rinj të kësaj fushe dhe drejtohet nga Bukuria Shqiptare Beli.

Përtej literaturës profesionale, Bukuria Shqiptare Beli dhe krijuesja e saj Beli Cafë (Kraja) janë duke punuar me Ministrinë e Punës në një projekt që merret me administrimin e të gjithë parukierëve dhe estetistëve që duhet të pajisjen me një diplomë si dhe literatura të licensuara nga shteti dhe është njëkohësisht anëtare e bordit në Ministrinë e Punës nga biznesi privat.

Bukuria Shqiptare Beli zotëron së fundmi edhe produktet profesionale MAXIMA, duke i sjellë ekskluzivisht për tregun shqiptar.

Më 21 Dhjetor 2014 Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Tregtisë dhe Turizmit, nën kujdesin e Kryeministrit Z. Edi Rama, organizoi një mbrëmje GALA për dhënien e çmimit BLETA E ARTË 2014, një çmim për sipërmarrësit që kanë pasur arritje, ku KALO & ASSOCIATES morri çmimin: “SHOQËRIA QË PËRKRAH ARTIN”.

Ky çmim kishte vlera të shtuara duke qenëse i'u dha ndërkohë që zyra festonte 20 vjetorin e themelimit të saj. Ky çmim është unik pasi vlerëson lidhjen midis biznesit dhe artit dhe çmimi u dorëzua nga Drejtori i Shtëpisë së Operas, Z. Ilir Kerni, aty në tempullin e artit.

Zyra ligjore KALO & ASSOCIATES ka investuar në art duke mbështetur koncerte, festivale të muzikës, panairë të artit dhe gjithashtu në ndërtimin e urave midis artistëve të Shqipërisë dhe botës së jashtme. Në kontekstin e arteve vizuale, firma përkrah artin duke i përdorur pikturat jo vetëm për të krijuar një atmosferë relaksuese të rrethuar nga veprat e artit por gjithashtu për të mprehur mendjet e avokatëve e cila është gjithashtu e rëndësishme për cilësinë e shërbimeve ligjore që do ti ofrohen klientëve. Gjithashtu, përkrahja e artit nga zyra jonë ligjore konsiderohet si një aktivitet i rëndësishëm në platformën tonë të zhvillimit të standardit të Përgjegjësisë Sociale të Korporatave, për të cilin zyra është duke punuar fort për ta zbatuar dhe është e angazhuar për ta ruajtur këtë standard.

Nga pikëpamja e zyrës është me e lehtë të ndërtosh vlera sesa ti ruash ato, dhe kjo na bën të përqëndrohemi për të gjetur mënyra dhe për të bërë përpjekje për të forcuar zyrën si institucion dhe duke e pasuruar më tej me vlerat e krijuara në dy dekadat që lamë pas.

Zyra i përkrah avokatët për të krijuar art dhe disa prej tyre janë frymëzuar dhe kanë krijuar vepra arti të tilla si instalacioni i Endrit Demiri-t i cili krijoi Peshoren e Drejtësisë me pjesët e Harley Davidson.

Member News

Deloitte.

The new VAT law harmonizes our legislation with the European Union standards.

As a response to high business interest with regards to the new VAT law and instruction, Deloitte Albania organized the first event in the market, after its entry into force, aiming to assist and inform the business community towards a more effective implementation of the law.

The new VAT law no. 92/2014, which entered into force on 01.01.2015, was drafted with the assistance of the European Union (EU) under the Project IPA 2007 and aims to harmonize our tax legislation with the European one. This law and the relevant by-laws recently published (DCM for Implementing Provisions no. 953, dated 29.12.2014 and Instruction no. 6, dated 30.01.2015) brought fundamental changes, reconsidering almost every perspective and practice of the VAT rules applied so far.

The new VAT Law and the corresponding VAT Instructions replace and literally revolutionize the Albanian VAT practice, introducing new definitions of taxable person, taxable supply and taxable basis, new place of supply rules and VAT exemptions.

For this reason, Deloitte Albania is scheduling a series of events for the benefit of business community in the country. The first event, 'Exploring the new VAT Law (towards the EU)', was held at the premises of Tirana International Hotel on 12th of February. The event was attended by over 150 guests, representatives of the largest Albanian and international businesses in various fields such as banks, insurance companies, consumption businesses, telecommunication, transportation companies, oil and energy, international institutions, tax authorities and other public institutions.

Deloitte Albania invited for the occasion of this event a special speaker, Mr. Pieter Wessel, Partner at Deloitte Romania and Indirect Tax Leader at Deloitte Central Europe, who explained the implementation of EU VAT Directive in European Union member

states and shared relevant experience of countries in Central and Eastern Europe. Mr. Wessel further explained the underlying principles of this Directive, which are also the basis of our new legislation on VAT.

Mr. Olindo Shehu, Office Managing Partner and Tax and Legal Partner for Deloitte Albania and Kosovo, emphasized some of the main features of the new legislation. According to Mr. Shehu, it is particularly attractive and facilitating for foreign investors, especially those from EU member states that decide to invest in Albania. *"These investors will be able to freely plan the purchase of goods and services beyond Albanian borders, being ensured that these transactions' treatment from the VAT perspective will be significantly comparable to the treatment according to the EU Directive."* - further emphasized Mr. Shehu.

Mr. Shehu explained that the new legislation brings numerous advantages for both Albanian and foreign companies operating in the country, as well as to the Albanian economy. *"This legislation will entail a more uniform application of the VAT rules."* - said Mr. Shehu. - *"It will reduce risks of misinterpretation and abuse, on the grounds that now, we can make reference to the solid practice of the EU states and to the decisions of the European Court of Justice (ECJ) related to the VAT."* - he added. Mr. Shehu explained that, even though Albania is not a member of the EU and it is not obliged to fully comply with the ECJ rulings, they consist in a precious basis of reference that is expected to be widely accepted by the tax authorities and courts in Albania.

Ms. Iris Toto, Senior Manager at Deloitte Albania and specialist in the EU VAT Directive, illustrated practical cases and explained how the new legislation affects certain transactions in several industries. Her explanations were enriched by the concrete examples brought by Ms. Enkeleida Pipa, Director of Technical Team at the General Tax Directorate. Ms. Pipa delivered a presentation focusing on the main changes brought by the new law and instruction, with real examples and detailed explanations.

Lajme Anëtarësh

Deloitte.

Deloitte Albania organizoi eventin e parë në treg pas hyrjes në fuqi të ligjit të ri të TVSH-së në funksion të një implementimi sa më efektiv të këtij ligji, në përgjigje të interesit të lartë të biznesit në lidhje me këtë çështje. Ligji i ri “Për TVSH-në” nr. 92/2014, që ka hyrë në fuqi me 1.1.2015, është hartuar me asistencën e Bashkimit Europian (BE) në kuadër të Projektit IPA 2007 dhe synon harmonizimin e legjislacionit për tatimet. Ky ligj si dhe aktet nën-ligjore përkatëse të publikuara së fundmi (VKM për Dispozitat Zbatuese nr. 953, datë 29.12.2014 dhe Udhëzimi nr. 6, datë 30.1.2015) sjellin ndryshime thelbësore, duke rikonsideruar pothuajse çdo aspekt të ligjit dhe praktikës së deritanishme për TVSH-në. Ligji i ri i TVSH-së dhe aktet nën-ligjore respektive zëvendësojnë dhe ndryshojnë në themel praktikën dhe kuptimin vendas të këtij Ligji, duke prezantuar përkufizime të reja për personin e tatueshëm, furnizimin e tatueshëm dhe bazën e tatueshme, si dhe rregulla të reja për përcaktimin e vendit të furnizimit dhe përjashtimet nga TVSH-ja. Për këtë arsye, Deloitte Albania programon një seri eventesh në dobi të komunitetit të biznesit në vend për një implementim sa më efektiv të këtij ligji. Eventin e parë u organizua më 12 shkurt, në ambientet e Tirana International Hotel me temë “Për Ekplorimin e Ligjit të ri të TVSH-së (në Drejtim të BE-së)”. Në këtë event morën pjesë mbi 150 të ftuar, përfaqësues të bizneseve më të mëdha shqiptare e të huaja, në fusha të ndryshme si bankat, kompanitë e sigurimeve, bizneseve të konsumit, telekomunikacionit, kompanitë e transportit, naftës dhe energjisë, institucione ndërkombëtare, autoritetet tatimore si dhe institucione të tjera publike.

Deloitte Albania ftoi me rastin e këtij eventi një folës special Z. Pieter Wessel, Partner pranë Deloitte Rumania dhe Lider për Tatimet Indirekte në Deloitte Central Europe, i cili shpjegoi implementimin e këtij ligji në vendet anëtare të Bashkimit Europian. Z. Wessel ndau gjithashtu me të ftuarit përvojën e shteteve të Europës Qendrore e Lindore në

implementimin e legjislacionit të harmonizuar mbi TVSH-në, si dhe shpjegoi parimet që qendrojnë në themel të kësaj Direktive, e që rrjedhimisht janë baza e legjislacionit të ri mbi TVSH-në në Shqipëri.

Z. Olindo Shehu Partner Drejtues dhe Partner për Çështjet Ligjore dhe të Taksave në Deloitte Albania dhe Kosova parashtroi disa nga karakteristikat e këtij ligji. Sipas Z. Shehu ky ligj i ri përbën një faktor lehtësues dhe tërheqës për investitorët e huaj, veçanërisht ata të vendeve anëtare në BE që vendosin të investojnë në Shqipëri. *“Këta investitorë do të mund të planifikojnë lirisht shitblerje mallrash e shërbimesh përtej kufijve shqiptare, duke qenë të sigurt që trajtimi i këtyre transaksioneve për efekte të TVSH-së do të jetë i përafëruar me trajtimin sipas Direktivës së BE-së.”* – tha Olindo Shehu. Sipas Z. Shehu, legjislacioni i ri sjell avantazhe të shumta si për kompanitë shqiptare dhe të huaja që operojnë në vend, por edhe për ekonominë shqiptare. *“Ky legjislacion do të sigurojë një zbatim më uniform të rregullave të TVSH-së.”* – tha Z. Shehu, – *“Ky ligj do të pakësojë mundësitë për keqinterpretim apo abuzim, për shkak se tashmë, mund t’i bëhet referencë një praktike shumëvjeçare të shteteve të BE-së dhe mund të merren për bazë vendimet e Gjykatës Europiane të Drejtësisë të lidhura me TVSH-në.”* – shtoi ai. Këto të fundit sipas Shehut, edhe pse nuk janë ende detyruese për Shqipërinë për sa kohë nuk është ende anëtare e BE-së, përbejnë një bazë reference që pritet të jetë gjerësisht e pranuar nga autoritetet tatimore dhe gjyqësore në Shqipëri.

Znj. Iris Toto, Senior Manaxhere pranë Deloitte Albania dhe specialiste për Direktiven Europiane mbi TVSH-në, ilustron përmes rasteve konkrete studimore praktike për bizneset e pranishme duke shpjeguar në detaje se si legjislacioni i ri prek transaksione të caktuara në disa industri. Shpjegimet e saj u pasuruan nga shembujt konkretë që solli për të pranishmit Znj. Enkeleida Pipa, përfaqësuese e ekipit të Tatimeve Indirekte, pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve. Enkeleida, e cila mbajti gjithashtu një prezantim të fokusuar në ndryshimet më të mëdha që sjell ky legjislacion, përmes shembujve realë dhe të detajuar.

FREE ZONES

Free zones policy is becoming increasingly more popular for governments seeking to attract foreign investments, promote export-oriented growth, and generate employment.

Loreta Peçi
PricewaterhouseCoopers (PwC)* Albania

Free zones are special areas within the customs territory of a country in which companies enjoy tax benefits, state aid on investments, preferential customs treatments as well as simplified administrative procedures. In return, the companies having permission to operate in free zones should attract foreign capital, increase employment, provide new technology as well as contribute in the economic restructuring of the country. Free zones are established through government approval and are regulated by a special law on free zones, which prevails from similar provisions in any other law.

Free zones are mainly characterized by customs duties facilities therefore it is natural that free zones are usually placed near customs borders, ports, or airports. Free zones are distinguished by operating companies developing and providing high technology, telecommunication, industry and logistics, modern manufacture, tourism, export related services, etc. It is also preferred that companies established in free zones operate in a new industry such that there is no distortion of competition regarding other companies already operating in the market.

While operating in free zones, these companies can benefit from incentives in corporate income tax ("CIT"), personal income tax ("PIT"), value added tax ("VAT"), customs duties etc. For instance, free zones established in Macedonia provide for 0% CIT, PIT, VAT on trades and 0% customs duties on import in the zone. Further, free zones in Serbia provide for a period of five years of tax holidays, VAT and customs duties exemptions, significant reduction of tax payable as well as effective tax administration (through the establishment of one stop shop). Both the illustrative countries above, also offer to contribute in expenditures in case companies fulfil various criteria (i.e. invest a certain amount of capital; create new employment opportunity, etc.).

Establishing free zones – What to consider

The World Bank Report in 2008 states that zones have been effective in addressing economic growth and

development objectives, but they have not been uniformly successful. It is very important that policy frameworks is designed to encourage zones to compete on the basis of facilities and services rather than on the basis of fiscal incentives.

In addition, free zones should be projected and in line with the program of the ruling government. For instance, if a certain program is focusing on existing businesses, tourism, farming, increasing the state budget

most probably the idea of free zones will be withheld. However, if a government is investing in increasing foreign investments, employment, or increasing the impact of vocational schools, then free zones might be favored.

In developing a relevant policy framework for zone programmes, guidelines should be considered. For instance, when designing a zone programme, governments should set realistic expectations and conduct a thorough cost/benefit analysis; free zones should respect the principle of non-discrimination between foreign and domestic investment projects; collaborative relationships should be encouraged between investment projects in the zones and firms and research institutions in the local economy, etc.

In return, in offering incentives, the government should follow guidelines such as generous fiscal incentive packages; a common set of incentives for all free zones operating in the country; ensure the link between fiscal incentives to actual process of capital formation and economy improvement.

It is very important, however, to consider the difficulties encountered while implementing free zones. The implementation of free zones has proved to be limited on different occasions, sometimes leading to the failure of these initiatives. A research from the World Bank has concluded that one of the reasons that make these zones inefficient is poor site location. It has been noticed that locations far from infrastructure lead to heavy capital expenditures, making the zones unattractive for investors.

Furthermore, cumbersome procedures and controls have been experienced previously. For example, let us consider the case of Ukraine where because of the lack of this control, the Ukrainian Vice-Premier Kozachenko estimated that one fifth of all meat sold in Ukraine was smuggled through the special zones. Most of it is unfit for human consumption.

Additionally, a main setback is the coordination between the government, free zones and existing businesses in a

ZONAT E LIRA

Politikat e zonave të lira sa vijjnë po bëhen më të famshme për qeveritë që synojnë rritjen e investimeve të huaja, nxitjen e eksporteve si edhe rritjen e punësimit.

Zonat e lira janë zona të caktuara brenda territorit doganor të një shteti, në të cilat shoqëritë përfitojnë lehtësira fiskale, subvencione për investimet, trajtime doganore preferenciale dhe procedura të thjeshtuara administrative. Në këmbim, shoqëritë që operojnë në këto zona tërheqin investime të huaja, rrisin punësimin dhe sjellin teknologji të reja duke kontribuar në rritjen dhe ristrukturimin e ekonomisë. Zonat e lira krijohen me miratimin e qeverisë dhe rregullohen nëpërmjet një ligji të përcaktuar veçanërisht për zonat e lira, nën të cilin mbizotërojnë mbi nenet e ngjashme në ligje të tjera.

Zonat e lira ofrojnë një serë lehtësirash doganore, dhe për pasojë gjenden zakonisht afër kufijve doganorë, aeroporteve dhe porteve detare. Shoqëritë që operojnë në zonat e lira janë prijëse të teknologjisë, telekomunikacionit, industrisë dhe logistikës, prodhimit modern, turizmit dhe shërbimeve të tjera të lidhura me eksportin. Gjithashtu, preferohet që shoqëritë që operojnë në këto zona, të operojnë në një industri të re në mënyrë që të mos krijohet konkurrencë e pabarabartë me shoqëritë të tjera jashtë zonës të cilat operojnë në të njëjtën industri.

Gjatë operimit në këto zona, shoqëritë mund të përfitojnë nga lehtësira në tatimin mbi fitimin (TF), tatimin mbi të ardhurat personale (TAP), tatimin mbi vlerën e shtuar (TVSH), detyrimet doganore, etj. Për shembull, zonat e lira në Maqedoni i nënshtrohen një regjimi 0% për secilën nga taksat e sipërpërmendura si edhe 0% taksa doganore për importin në zonë. Më tej, zonat e lira në Serbi ofrojnë një periudhë 5 vjeçare pa taksa, përjashtime nga TVSH dhe nga detyrimet doganore, ulje të ndjeshme në taksat e pagueshme si edhe një administrim efikase të taksave (nëpërmjet vendosjes së një "one stop shop").

Të dy shtetet e përmendura më lart, kontribuojnë gjithashtu në shpenzime në rast se shoqëritë përmbushin një sërë kriteresh (pra, investojnë një sasi të caktuar kapitali; krijojnë vende pune të reja, etj.)

Krijimi i zonave të lira – Çfarë duhet konsideruar

Banka Botërore, në një raport të publikuar në 2008 shpreh se zonat e lira kanë qenë efikase në rritjen

ekonomike dhe në arritjen e objektivave të zhvillimit, por suksesi i tyre nuk ka qenë uniform. Është e rëndësishme që përpilimi i politikave për këto zona të jetë i tillë që të nxisë konkurrencën e këtyre zonave me shërbime dhe jo nëpërmjet lehtësirave fiskale.

Gjithashtu, zonat e lira duhet të projektohen sipas politikave të shtetit qeverisës. Për shembull, nëse politikat e një shteti synojnë rritjen e bizneseve ekzistuese, turizmit, bujqësisë dhe rritjes së buxhetit, atëherë koncepti i zonave të lira mund të ndalet për mungesë përshtatshmërie. Por, nëse synimi i qeverisë është të nxisë investimet e huaja, të rrisë punësimin, të përmirësojë efektin e arsimit profesional, atëherë krijimi i një zone të lirë mund të konsiderohet si një ide e favorshme.

Ndërtimi i zonave të lira duhet të shoqërohet me studime të sakta dhe të detajuara. Për shembull, gjatë hartimit të programit të një zone të lirë qeveria duhet të përcaktojë qëllime realiste dhe të kryejë një analizë të saktë të kostove dhe përfitimeve të kësaj zone. Politikat për zonat e lira nuk duhet të bëjnë dallime mes investimeve të huaja dhe atyre vendase; ato duhet të nxisin marrëdhënie bashkëpunuese midis investuesve të huaj dhe bizneseve vendase.

Në këmbim, në krijimin e lehtësirave, qeveria duhet të ndjekë një sërë parametrash si: paketa fiskale nxitëse, një set të përbashkët lehtësirash për të gjithë zonat e lira që veprojnë brenda vendit, si edhe duhet të sigurojë që paketat fiskale nga të cilat përfitojnë zonat e lira kanë një lidhje të shëndetshme me procesin e formimit të kapitaleve dhe përmirësimit të ekonomisë vendase.

Është shumë e rëndësishme të merren në konsideratë edhe vështirësitë që mund të shfaqen gjatë zbatimit të zonave të lira. Zbatimi i zonave të lira ka rezultuar i limituar në disa raste duke shkaktuar dështimin e këtyre nismave. Një studim nga Banka Botërore tregon se një nga arsytet që i bënë këto nisma jo-efikase është zgjedhja e gabuar e vendndodhjes së zonave. Është vënë re se vendosja larg zonave me infrastrukturë sjell shpenzime të larta kapitale, të cilat i bëjnë zonat jotërheqëse për investitorët.

Procedura dhe kontrolle të shumta të pavolitshme kanë qenë pjesë e përvojave të mëparshme të pasuksesshme të zonave të lira. Ukraina është një shembull i kësaj përvoje ku, sipas zv. kryeministrit Kozachenko, mungesa e procedurave të kontrollit, bëri të mundur që një e pesta e mishit të shitur në Ukrainë të ishte kontrabandë e futur nga zonat e lira. Pjesa më e madhe e këtij mishi nuk ishte e përshtatshme për konsum nga njerëzit.

Në vijim, një tjetër aspekt që shkakton pengesa është mungesa e koordinimit mes qeverisë, zonave të lira dhe bizneseve ekzistuese. Një koordinim i dobët midis bizneseve dhe qeverisë ka rezultuar dëmtes për këto

country. Weak coordination between private developers and governments has proven to be counterproductive for the purpose of these zones. This was clearly evidenced in Ukraine, when inequalities were created between different regions, where regions with economic free zones were flourishing faster than other regions. This is not beneficial for the overall goal of the economy, which is to grow as a whole. Consequently causing free zones to back fire the initial objective and costs of incentives offered.

Free zones legislation and practice in Albania

Currently there is a free zone in Vlorë, established by Decision of Council of Ministers No.628, dated 11.06.2009, and lately even a free zone in Durrës, established by Decision of Council of Ministers No.72, dated 28.01.2015. Pre-determined activities such as portal, industrial, manufacture, trading and storing goods, as well as any other service except from the production of steel are conducted in the zones. The free zones have been granted their status for 35 years, meaning that free zone Vlorë will cease in 2044, whereas free zone Durrës in 2050.

The legislation guiding free zones in Albania is Law No.9789, dated 19.07.2007 “On the implementation and operation of economic zones” (“Law on Economic Zones”). As determined in this law, economic zones (free zones and industrial parks) aim to increase investments; create new employment opportunities; promote regional development and broaden economic relations of the Albanian and foreign markets; implement advanced technology; increase the circulation of goods and capital. In return for the above mentioned contributions, Law on Economic Zones provides for no customs and VAT liabilities for companies operating in an established free zone in Albania, whereas industrial parks do not benefit from these incentives.

However, based on amendments suggested to Law on Economic Zones, incentives like exemption from payment of CIT for the first five years and reduction of CIT liability to 50% for the five consecutive years are included. Moreover, the amendments provide for facilities even for industrial parks such as the exemption from VAT of supply of raw materials in the building of the infrastructure and related equipment, and exemptions from real estate obligations for a period of five years to the establisher of the zone. Nonetheless, the amendments to Law on Economic Zones remain draft to the moment.

In the light of the above, even though there is a special legislation regulating economic zones (including free zones), both the practice and the legislation are limited in comparison to other neighbor countries.

Benefits of free zones to the Albanian economy

Functional free zones would help achieve some government goals as well as have a positive impact on the economy in general.

As previously mentioned, free zones contributes in numerous benefits in the economy of a country, especially for a developing country like Albania.

Based on the National Strategy for Development and Integration, one of the main strategic objectives regarding the economy is to increase the productivity and competition through the dynamic development of entrepreneurship, competitiveness better allocation of natural, human and financial resources. Furthermore, the main objective of the Albanian government regarding industrial policies is the stimulation of programs and projects that increase investments in technology, competitiveness in modernization, diversification and specialization in open markets.

On the other hand, from the experience of our neighbor countries with fully operating free zones, companies operating in it, being large producing companies, contribute in opening numerous new jobs requiring professional technical knowledge. As published in the political program of the Albanian government, one of the greatest challenges of Albania is the increase of professional capacities in order to attract funds from the European Union and increase investments.

Free zones would allow the government to be closer to the achievement of the goals through the adaptation and implementation of professional school programs according to the technical requirements of such professions.

Consequently, a fully operating free zone in Albania with the original impact of the creation of new jobs may result in the considerable increase of technical professionals, integration of professional schools with the actual requirements of the market, attraction of new funds in Albania.

As a result, Albania can benefit from the introduction of new technologies, increase of foreign investments, better use of national resources, etc. which may ultimately change the quality of living in Albania.

Therefore, we are looking at a potential increase in the general national product and at reaching important milestones that the Albanian government is ultimately working hard to achieve at the opportunity cost of the effect in the state budget from the incentives offered.

Developing free zones will also facilitate the achievement of strategic objectives set by the government. However, in reality the choice for governments is never as clear cut, since the goals are not explicitly characterized in favor or against the concept of free zones. Consequently, a compromise must be achieved.

To conclude, at this point of the development of Albania, the concern is whether Albania is willing to improve the operation free zones under the current economic conditions and political program, and mostly, whether the country can afford a more incentive free zone operation.

**PwC helps organisations and individuals create the value they're looking for. We're a network of firms in 157 countries with more than 195,000 people who are committed to delivering quality in assurance, tax and advisory services.*

Find out more by visiting us at www.pwc.com.

zona. Shembulli perfekt i kësaj është Ukraina ku u krijuan pabarazi të shumta midis rajoneve të ndryshme, ku rajonet me zona të lira ekonomike përjetuan një rritje ekonomike më të shpejtë se rajonet e tjera. Kjo nuk sjell përfitime për qëllimin kryesor të ekonomisë, që është një rritje në tërësi. Për rrjedhojë, zonat e lira kundërvepruan me objektivat fillestare si edhe me kostot e lehtësirave të ofruara.

Legjislacioni dhe praktika për zonat e lira në Shqipëri

Momentalisht, në Shqipëri ekziston një zonë e lirë në Vlorë, e krijuar me vendim të Këshillit të Ministrave nr. 628, datë 11.06.2009, si edhe së fundmi një zonë e lirë në Durrës, e krijuar me vendim të Këshillit të Ministrave nr.72, datë 28.01.2015. Në zonat e lira lejohen kryesisht aktivitetet portuale, industriale, prodhimtari, magazinim dhe tregti të produkteve dhe shërbimeve me përjashtim të atyre të lidhura me prodhimin e çelikut. Zonat e lira gëzojnë statusin për 35 vite, pra, zona e lirë në Vlorë do të pushojë së ekzistuari në vitin 2044, ndërsa zona e lirë në Durrës në 2050.

Ligji që rregullon zonat e lira në Shqipëri është ligji nr. 9789, datë 19.07.2007 “Mbi krijimin dhe funksionimin e zonave ekonomike” (“Ligji për Zonat Ekonomike”). Siç parashikohet në këtë ligj, zonat ekonomike (të cilat përfshijnë zonat e lira dhe parqet industriale) synojnë rritjen e investimeve, krijimin e vendeve të reja të punës, zhvillimin e zgjerimin e marrëdhënieve të Shqipërisë me tregjet e huaja, shfrytëzimin e teknologjive të avancuara dhe rritjen e qarkullimit të produkteve dhe kapitaleve. Në shkëmbim të kontributeve të lart përmendura, ligji për Zonat Ekonomike ofron 0% detyrime doganore dhe TVSH për shoqëritë që operojnë zonat e lira, ndërsa parqet industriale nuk përfitojnë nga këto lehtësira fiskale.

Megjithatë, ndryshimet e sugjeruara për ligjin për Zonat Ekonomike përfshijnë lehtësira si përjashtim nga pagesa e TF për pesë vitet e para dhe ulje të TF në 50% për pesë vitet e fundit. Gjithashtu, ndryshimet sugjerojnë lehtësira edhe për parqet industriale si përjashtim nga TVSH për furnizimin e materialeve të para për ndërtimin e infrastrukturës dhe makinerive, dhe përjashtime nga detyrime mbi pasurinë e paluajtshme për pese vite për krijuesin e parkut. Gjithësesi, ndryshimet mbeten në projektligj deri në këtë moment.

Për sa më sipër, edhe pse ekziston një legjislacion që qeveris zonat ekonomike (duke përfshirë zonat e lira), legjislacioni dhe praktika janë të limituara në krahasim me legjislacionin dhe praktikën e adoptuar nga shtetet fqinje.

Përfitimet e ekonomisë shqiptare nga zonat e lira

Zonat e lira funksionale do të ndihmonin në arritjen e disa prej qëllimeve të qeverisë duke sjellë gjithashtu një efekt pozitiv në ekonominë e vendit në tërësi.

Siç përmendet më lart, një zonë e lirë kontribuon me përfitime të shumta në ekonominë e një shteti, sidomos për një vend në zhvillim siç është Shqipëria.

Sipas Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim,

një nga objektivat kryesore strategjike të ekonomisë, është rritja e prodhimtarisë dhe konkurrencës nëpërmjet zhvillimit të sipërmarrjes, shpërndarjes më të mirë të burimeve njerëzore, natyrore dhe financiare. Për më tepër, objektiva kryesore e qeverisë shqiptare rreth politikave industriale është stimulimi i programeve dhe projekteve që rrisin investimet në teknologji, konkurrencën në procesin e modernizimit, diversifikimin dhe specializimin në tregjet botërore.

Nga ana tjetër, nga përvoja e shteteve fqinje me zona të lira në funksionalitet të plotë, shoqëritë që operojnë në këto zona duke qenë shoqëri të mëdha prodhuese, kanë kontribuar në hapjen e vendeve të shumta të punës të cilat kërkojnë njohuri profesionale teknike. Siç është publikuar edhe në programin politik të qeverisë shqiptare, një nga sfidat më të mëdha të Shqipërisë është rritja e kapaciteteve profesionale për të tërhequr fonde nga Bashkimi Evropian si dhe rritja e investimeve.

Zonat e lira do të bënin të mundur që qeveria të ishte më afër arritjes së qëllimit të saj për të hapur dhe adaptuar programe shkollash profesionale sipas kërkesave teknike të këtyre profesioneve.

Rrjedhimisht, një zonë e lirë me funksionalitet të plotë në Shqipëri me efektin ideal të krijimit të vendeve të punës mund të rezultojë në rritjen e konsiderueshme të profesionistëve teknikë, integrimin e shkollave profesionale me kërkesat aktuale të tregut, si dhe tërheqjen e fondeve të reja në Shqipëri.

Për pasojë, Shqipëria mund të përfitojë nga përdorimi i teknologjive të reja, rritja e investimeve të huaja, përdorimi më i mirë i burimeve njerëzore, etj., që mund të çojnë në rritjen e cilësisë së jetës në vend.

Pra, sipas kësaj politike do të bëhej e mundur një rritje potenciale në produktin e përgjithshëm kombëtar, dhe realizimi i objektivave të rëndësishme për të cilat qeveria shqiptare po punon me përkushtim, në krahasim me koston oportune në buxhetin e shtetit për lehtësirat fiskale të ofruara.

Zhvillimi i një zone të lirë do të lehtësojë gjithashtu arritjen e objektivave strategjike të vendosura nga qeveria. Megjithatë në realitet, zgjedhja nuk është kurrë kaq e lehtë, sepse qëllimet nuk janë të karakterizuara në mënyrë eksplicite pro apo kundra zonave të lira. Për rrjedhojë, duhet të arrihet një kompromis.

Për të përfunduar, në këtë stad të zhvillimit të Shqipërisë, pyetja që duhet të shtrojmë është nëse Shqipëria është e gatshme të përmirësojë veprimtarinë e zonave të lira nën regjimin politik dhe kushtet aktuale ekonomike, si dhe më e rëndësishmja, nëse shteti mund të përballojë një paketë me lehtësira fiskale në zonat të lira.

**PwC është një rrjet firmash që operojnë në 157 vende te botës me më shumë se 195,000 ekspertë të cilët ofrojnë shërbime cilësore profesionale në fushën e auditimit, taksave dhe konsulencës financiare.*

Për më shumë, na vizitoni në www.pwc.com.

AmCham members *Celebrate Holiday Season*

The end of the year and the Holiday Season has again brought members of the American Chamber of Commerce in Albania together to celebrate in a gala evening, which was also attended by U.S. Ambassador Alexander Arvizu.

The evening began with a smaller gathering of board members, sponsors and Ambassador Arvizu, where those attending discussed the business performance and the business climate in the country.

They were later joined by about 200 AmCham members who celebrated the coming of the New Year under the sounds of an Italian orchestra and décor. In his opening remarks, AmCham President Mark Crawford, welcomed the guests and Ambassador Arvizu, who was about to leave Albania after his departure at the end of his mandate had been delayed for months due to delays in Washington in confirming his successor.

“We have gathered two or three times believing it was a send-off [for Ambassador Arvizu], but I believe that this will be indeed the last meeting of this

kind with him here, and I want to take this opportunity to give him a symbolic gift on behalf of all members of the American Chamber of Commerce in Albania. Thank you for being here with us today. It was a year of charge for AmCham and for you. We have worked hard this year to help develop a sustainable business climate and making Albania more attractive for foreign investments,” Mr. Crawford said.

He gave the ambassador a mosaic created by renowned artist Myftar Cubi. Ambassador Arvizu thanked all members of AmCham and wished them success in their work. He then joined the year-end celebratory evening, which started with American music and continued with familiar melodies closer to Albania. During his speech, AmCham President Crawford presented a summary of the lobbying work AmCham had done during the year and the ambitious plan that the chamber plans for the new year.

“We tried this year to create a sustainable dialogue with the government, being part of all of the forums organized by the Economic Council and the Tax Council, as well organizing Business Forums with all the heads of the customs, tax and finance administrations,” Mr. Crawford said.

Anëtarët e AmCham *bashkohen për Festat e Fundvitit*

Festat e Vitit të ri kanë bashkuar sërish anëtarët e Dhomës Amerikane, të cilët kanë festuar së bashku me Ambasadorin Amerikan Aleksandër Arvizu. Mbrëmja ka filluar me një ceremoni të ngushtë të bordit dhe sponsorave të aktivitetit me Ambasadorin Arvizu, ku në qendër të diskutimeve ka qenë ecuria e biznesit dhe klima e të bërit biznes në vend.

Mbrëmjes i janë bashkuar më pas edhe rreth 200 anëtarë të Dhomës Amerikane, të cilët kanë festuar nën tingujt e orkestrës italiane dhe dekorit.

Presidenti i Dhomës Amerikane duke përshëndetur Ambasadorin Arvizu tha: “Ne jemi nisur ta përcjellim dy - tri herë, por besoj se ky do të jetë vërtet takimi i fundit, ndaj po përfitojmë nga rasti t’i japim një dhuratë simbolike në emër të të gjithë anëtarëve të Dhomës Amerikane. Faleminderit që jeni sot këtu me ne. Ka qenë një vit i ngarkuar për Dhomen Amerikane

dhe për ju. Kemi punuarë këtë vit për të ndihmuar në zhvillimin e një klime biznesi të qëndrueshme në vend dhe të favorshme për investimet e huaja” – është shprehur Presidenti i Dhomës Amerikane, Mark Kroford, duke i dhuruar një punim mozaikësh me gurë nga Myftar Cubi.

Ambasadori Arvizu ka falënderuar të gjithë anëtarët e Dhomës Amerikane, u ka uruar suksese në punën e tyre dhe i është bashkuar Mbrëmjes së Fundvitit, e cila ka filluar me muzikë Amerikane dhe ka vazhduar nën ritmin e melodive të njohura.

Gjatë fjalës së tij, Presidenti i Dhomës Amerikane i ka bërë një përmbledhje punës lobuese që ka bërë Dhoma gjatë vitit, përpjekjeve dhe planit ambicioz për vitin në vazhdim.

“Jemi përpjekur këtë vit të krijojmë një dialog të qëndrueshëm me qeverinë, duke qenë pjesë e të gjitha forumeve të ngritura prej saj nga Këshilli Ekonomik e Këshilli Tatimor dhe deri tek Forum Bizneset me të gjithë drejtuesit e institucioneve tatimore, doganore e fiskale” – tha z. Kroford.

SPONSORË

Floreta Luli-Faber

When an organization and its leader GROW together

Fifteen years ago, in a modest office and with 40 charter members, the American Chamber of Commerce began its journey in Albania. The organization was modest at first. Its staff was made up only of Executive Director Floreta Luli-Faber and an assistant.

But the chamber aimed to implement new ideas and ways of cooperating with businesses based on the successful formats that were in use for years by other AmChams, but which were then a novelty in the Albanian market. The challenge then was for the organization to uphold the good brand name AmCham had created across the world. Today, it has fully done so with integrity and professionalism, having prestige in the market. The fact that Floreta Luli-Faber was at the helm of the chamber's management of these meager resources, which later developed and grew, was not mere chance, but rather an integral component of the chamber's success. AmCham has grown and strengthened in Albania while staying faithful over the past 15 years to the principles on which it was set up to serve the business community and the investment climate in the country. The chamber has not based its work on individual interests. It has instead focused on fundamental sectorial issues, bringing expert opinion on issues that directly affect doing business in this country.

It has not been easy to protect the basic principles, increase membership numbers, organize activities to serve the members as well as bring together to the

same table business representatives and government officials to present arguments and problems.

The AmCham Board of Directors is made up of volunteers in charge with developing policies on which the chamber operates. These guidelines are then translated into the daily work of the chamber through fair and constructive relations its staff has built with members and collaborators. As AmCham marks its 15th anniversary in Albania, it is also for the first time changing its executive director. A new leader will have to take over from someone who, together with the staff, built over the years a strong reputation for the chamber wherever AmCham displayed its name and logo. Thanks to that dedication, discipline, proper management and communication skills, the American Chamber of Commerce in Albania is today a solid organization ready for future challenges and developments.

Floreta Luli-Faber brought during her 15 years as Executive Director of the American Chamber of Commerce her training and background in economics and marketing as well as her experience at a prestigious firm like Deloitte & Touche. Along with the organization she led, Floreta created a strong profile as a manager by intertwining the success of the organization with her own professional success.

In exchange, the organization offered Floreta the ability to grow as a leader and sharpen her communication skills. Now fully prepared to tackle her next professional challenge, Floreta Luli-Faber will have her time managing the American Chamber of Commerce as a fundamental and important part of her professional resume.

Floreta Luli-Faber

Kur organizata dhe lideri RRITEN së bashku

15 vjet më parë në një zyrë modeste dhe me një listë prej rreth 40 anëtarësh Dhoma Amerikane e Tregtisë filloi rrugëtimin e saj në Shqipëri. Modestia shkonte edhe më tej, kur stafi i përbërë vetëm nga Drejtorja Ekzekutive, Floreta Luli-Faber dhe një asistente duhet të implementonin forma dhe ide të reja të bashkëpunimit me biznesin, të njohura si formate të suksesshme tek Dhomat e tjera Amerikane, por një risi për tregun shqiptar.

Sfida që e priste organizatën që duhet të justifikonte edhe në Shqipëri emrin e mirë të krijuar kudo në botë, është sot realiteti i një organizate me prestigj, integritet dhe profesionalitet në treg.

Dhe jo rastësisht në krye të ekzekutivit të Dhomës, me përgjegjësinë më të madhe të menaxhimit të këtyre burimeve modeste që më pas u rritën dhe u zhvilluan, ka qenë Floreta Luli-Faber. Dhoma Amerikane është rritur dhe forcuar, duke ruajtur të pandryshuara në këto 15 vjet parimet mbi të cilat u ngrit, për t'i shërbyer komunitetit të biznesit dhe klimës së investimeve në Shqipëri, duke mos u angazhuar në interesa personale, por në çështje themelore sektoriale dhe duke sjellë mendimin e ekspertëve në çështje që prekin drejtpërdrejt aktivitetin e biznesit në vend.

Nuk ka qenë e lehtë që t'i qëndrosh këtij parimi, të rrisësh numrin e anëtarëve, të organizosh aktivitete që i shërbejnë atyre, duke ulur në të njëjtën tavolinë biznesin me autoritetet qeveritare dhe duke folur me argumente për problemet. Bordi i Drejtorëve që

ka punuar vullnetarisht dhe ka hartuar politikat mbi të cilat funksiononte Dhoma, i ka parë të përkthyer më së miri ato në punën e përditshme të Dhomës dhe në raportet e drejta dhe konstruktive që Dhoma ndërtoi me të gjithë bashkëpunëtorët e saj.

Në jubileun e 15-të, Dhoma ndryshon për herë të parë Drejtorin Ekzekutiv, duke pasur në memorien dhe historinë e ndërtuar gjatë këtyre viteve një emër që së bashku me stafin e vet e bëri të respektshëm emrin e Dhomës Amerikane dhe të kudo gjendur logon e saj. Falë përkushtimit, disiplinës, orientimit të drejtë menaxherial dhe aftësive komunikuese, Dhoma Amerikane është sot një organizatë solide, e gatshme për sfidat që i sjell koha dhe zhvillimet në vend. Floreta Luli-Faber, në 15 vjet të eksperiencës së saj si Drejtore Ekzekutive e Dhomës Amerikane, solli formimin e saj në ekonomi, marketing dhe eksperiencën e punës së një kompanie prestigjioze si Deloitte & Touché. Së bashku me organizatën, Floreta do të formonte profilin e saj si menaxhere, duke njehsuar suksesin e organizatës edhe si suksesin e saj profesional.

Në këmbim, organizata i dhuroi Floretës mundësinë për t'u formuar si një lider dhe për të sofistikuar aftësitë e saj në komunikim. Tashmë e përgatitur profesionalisht për hapat e rinj, Floreta Luli-Faber do të ketë në CV-në e saj, si një pjesë themelore dhe të rëndësishme drejtimin e Dhomës Amerikane të Tregtisë.

Dhoma Amerikane merr Çertifikatën e Meritës në Ditën Ndërkombëtare të Doganave

Dhoma Amerikane e Tregtisë është nderuar me “Çertifikatën e Meritës” nga Organizata Botërore e Doganave në Ditën Ndërkombëtare të Doganave.

Çmimi është dhënë nga Drejtorja e Doganave, Elisa Spiropali, e cila ka vlerësuar me këtë rast kontributin që ka dhënë Dhoma Amerikane e Tregtisë në zhvillimin e marrëdhënieve konstruktive mes administratës doganore dhe komunitetit të biznesit.

Dhoma Amerikane e Tregtisë e merr këtë certifikatë në përvjetorin e saj të 15-të, me një histori të gjatë në marrëdhëniet e punës me doganat dhe përpjekjeve për të krijuar një urë bashkëpunimi me institucionin e doganave. Një nga traditat më të spikatura në Dhomen Amerikane është takimi i përvitshëm me Drejtorinë e Doganave në çdo fillim viti, duke ndihmuar që biznesi dhe drejtuesi i doganave të jenë të paktën një herë në vit në të njëjtën tyezë, ku flitet konkretisht për problematikat e biznesit. Vitet e fundit kjo marrëdhënie është intensifikuar edhe më shumë, duke sjellë një kontribut cilësor në normalizimin e marrëdhënieve mes doganave dhe biznesit.

AmCham receives Certificate of Merit on International Customs Day

The American Chamber of Commerce in Albania has been honored with a Certificate of Merit by the World Customs Organization, awarded on International Customs Day.

The award was delivered by Customs Director General Elisa Spiropali, who expressed appreciation for the contribution the American Chamber of Commerce in Albania has had in the development of constructive relations between the customs administration and the business community.

AmCham was granted the certificate on the 15th

anniversary of its founding, and the chamber has a long history of working together with customs in an attempt to create cooperation between officials and businesses.

One of the chamber's best established traditions has been an annual meeting with the head of the customs administration at the start of every year, helping business and customs representatives meet and speak about specific issues of concern. In recent years, the relationship has intensified, bringing a quality contribution to the normalization of relations between customs and businesses.

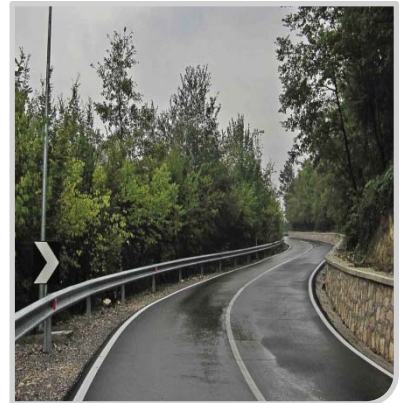
Members of AmCham Albania

A & A Group • A & B Business Consulting • A Bi Esse • ABC Health Foundation • Abcom • ACG-Advanced Construction Group • ACI Engineering • Adamb • Adriatic Ventures - ADI • Ak-Invest • Aksioner International Securities Brokerage • Alba Skela Construction • Albanian - American Enterprise Fund • Albanian Center for Economic Research • Albanian Duty Free Distribution • Albanian International School • Albanian Mobile Communications S.A. -AMC • Albanian-American Development Foundation • AlbAtlas • AlbGarden • Aldkris • Alkan/Sh • Alpha Bank • Alufloor Construction Group • Alumil - Albania • Ambra Srl. • American Noble Coffee • American Training Center • Amined • ANDE-LM Agency • Anosis • Antea Cement • Antoneta Gjeçi • APIA Wealth Management Albania • Artinel • Auto Star Albania • Avanttive Consulting • AVON Cosmetics Albania • B & B Food Service • Bakery Adriatica • Balfin-Balkan Finance Investment Group • Bankers Petroleum Albania Ltd. • Bar-Gallery-Art Cubi • Bar-Restaurant "Shqiponja" • Bayer D.O.O. Tirana Representative Office • Bërdica • Bereqet • Beta • Bilanc • Bindi • Birra Korça • Boga & Associates • Bozgo • Bozo & Associates • British American Tobacco Albania • Brunes • Bukuria Shqiptare Beli • CCS • Century 21 Albania • Century 21 The Point • CMB Albania • Co Casa • Coca-Cola Bottling Shqiperia • Coffee Club Albania • Communication Progress • Dajti Construxion • Dajti Ekspres • DDB Albania • Deloitte Albania • Deutsche Lufthansa' Albania Branch • Devoll Hydropower • DHL International Albania Ltd. • Dimapak • Dinamo • DM Consulting Services Albania • Easy pay • Eco Mat • EGNATIA Group • EHW • Elledi • Embassy of the United States • Enrico-Marinelli • Enternal • Era 2000 • Erbiron • Ermira Lulaj • Ernst & Young Albania • Europetrol Durrës Albania • Everest IE • Express Albania • Farmatech • Fatjon Lami • Fatmir Kazazi • Fejzo • Financial Services Volunteer Corps • Financial Union Tirana - Western Union • First • Florifarma • Friends Distribucion • Fufarma • Fusha • Fushe Kruja Cement Factory • GAEA-Green Alternative Energy • GDQ Foundation • Gender Alliance Development Center • German Albanian Logistics Agency (GALA) • GlaxoSmithKline Export Ltd. • Golden Eagle - Rogner Hotel Europapark • Grant Thornton • GSA • Harry T. Fultz Foundation • Hewlett Packard IT BV Albania Branch • Hoffmann - La Roche • Hotel Vila Alba • ICTS Albania • IDRA • Ilia Kabuci • InfoSoft Systems • Instituti Jeta e Re • Intech + • International Commercial Bank • Intersig Vienna Insurance Group • Intesa Sanpaolo Bank of Albania • Iris • Jordil • JT Internacional Tirana • Junior Achievement of Albania • Jupiter Computer Systems Ltd. • K.T & Associates • Kalo & Associates • Kantina e Pijeve Gj.K. Skënderbeu • Kastrati • KDF • KESH • Kika • Konsort • Korsel • KPMG Albania • Laura Pustina • Lincoln Centers of Albania • Llambi Karbunara • Loloçi & Associates • Marketing & Distribution, Albania • Marlotex • McCANN Tirana • Melgushi • Mermer Balliu • Messer Albagaz • Microsoft Albania • Miell - Tirana • Mifol Inerte • MRDC • Muça • National Chamber of Private Judicial Execution • NCH Advisors Inc. • Net-SFS • Nisatel • NOA • Optima Legal & Financial • P.V.N. Colosseo • Pelinku Jeans • Philip Morris Albania • PolitOn Centre • Porsche Albania • Prespa 2000 • PricewaterhouseCoopers Audit • Printec Albania • Cyprus) Limited • Procredit Bank • Professional & Business Women Association • Rametal • Real Estate "INF 93" • Regional Development Agency, Korça • Rejsi Farma • Relikaj Ltd. • Renova • S & T Albania • Salltik • SHAFP Sigal Life Uniqa Group Austria • Sheraton Tirana Hotel • SIGAL Uniqa Group Austria • Sigma InterAlbanian Vienna Insurance Group • Small Business Association, Korça • Sokol Arishta • Starnet • Stefani & Co • Studio Mallkuçi & Sadushaj • Taçi Oil International • Tafaj "Z" • Tashko Pustina - Attorneys • TCN • Tea Construction & Petrol • Teknoxgroup Albania • Tendence 3A • Tetra Tech ARD • Teuta Durrës • Tirana Bank • Tirana Business Park • Tirana International Airport • Tirana Leasing • Tirex Exploration • Tobacco Holdings Group • Tona Co • Tonucci & Partners Albania • Transatlantic Albania Ltd • Trema Engineering 2 • TriMed • Turgut Ozal • TUV Austria Albania • Ulysses Enterprises • United Bank of Albania • United Transport-UPS • University of New York Tirana • Valu Add Management Services • Vasil Shandro • Veneto Banka • Vodafone Albania • Andela (Woodrow Wilson School) • World Vision Albania • Zaka & Kosta Attorneys at Law • Zhan 92 • ZICO

ENGINEERING

for a better living

Rr. Murat Toptani Nr.25
fusha_shpk@yahoo.com ; info@fusha.al
www.fusha.al